

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک خپرونه

شپږم کال، اويايمه گڼه، د وري مياشت

اوبه د هېواد په اقتصاد کې مهمه ونډه لري

د افغانستان بانک خبرتیا!

درونهېواد والو!

په دې ورستیو کې د افغانیو جعلی بانکنوتونه په ځانگړې توگه پنځه سوه گونې او زرگون په شکل د اشکالو بازار ته وارد شوي دي، له همدې امله د راکړې او ورکړې په وخت کې په لاندې تفاوتونو سره د جعلی او اصلي بانکنوتونو تر منځ پاملرنه وکړي!

- ۱- د بانکنوتونو د متفاوت کاغذ ځانگړتیا: نوي اصلي بانکنوتونه زیر کاغذ لري په داسې حال کې چې جعلی بانکنوتونه دا ځانگړتیا نه لري.
- ۲- واټر مارک: په نوي اصلي بانکنوتونو کې واټر مارکونه کین لور ته وي او د لمر د روښنایي پر وړاندې، په کې د میرویس نیکه روضه لیدل کیږي، خو په جعلی بانکنوتونو کې د میرویس نیکه روضه په وضاحت سره نه لیدل کیږي.
- ۳- د چاپ کیفیت: په اصلي بانکنوتونو کې ځینې چاپ شوې نښانې د گوتو په واسطه لمس کیږي خو دا کیفیت په جعلی بانکنوتونو کې نشته.
- ۴- او، کله چې اصلي بانکنوتونه (۵۰۰ او ۱۰۰۰) د لمر پر وړاندې ونیول شي، د هلو گراف فیته یې په دريو رنگونو کې (شین، زیر او آبی رنگونو) تر سترگو کیږي، په داسې حال کې چې په جعلی بانکنوتونو کې د هلوگراف فیته غیر شفافه او کم رنگه ده.

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسوول: یما عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: مدیریت نشرات

فوتوژونالیست: زیرک ملیا

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۸۱۵ / ۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

د دې گڼې مطالب

تحایف اهدا شده به رئیس جمهور به د افغانستان بانک تسلیم داده شد

آموزش از راه دور، فرصت خوب برای ایجاد ظرفیت های مسلکی بانکی و مالی

د ۲۰۱۴ کال او د هغې هاخوا مودې لپاره لیدلوری

روند سرمایه گذاری های خارجی در افغانستان بعد از سال ۱۳۹۱

ورود بانکهای خصوصی و اثر حضور آنها در اقتصاد افغانستان

احیای مجدد اقتصاد جهان مشروط بر تجدید نظر در پالیسی های انکشافی

اخبار اقتصادی جهان

اوبه د هېواد په اقتصاد کې مهمه ونډه لري

غزنی پایتخت فرهنگی جهان اسلام

عوامل فقر در جامعه

اعمار منازل رهایی بوسیله دولت می تواند مردم را مالک مسکن سازد

له اوس نه وړاندې د راتلونکي پنځو کلونو لپاره د نړیوال بانکدارۍ به اړه وړاندوینه

هند محصولات صادراتی کشور را از تعرفه گمرکی معاف ساخت

نمایشگاه های بین المللی تجاری، توصل به جهان تجارت

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

چاپ و نشر بانکوتها یک روند طبیعی است

چاپ پول مورد نیاز کشور و همچنان نشر آن به بازار یک روند طبیعی به شمار میرود، زیرا بانک های مرکزی جهان مکلف اند تا موضوعات پولی کشور و همچنان مندرس شدن بانکوت ها را که در اثر کثرت مبادله بمیان می آید، در نظر گرفته، مطابق آن بانکوت های جدید را چاپ و داخل دوران اقتصادی نمایند.

چاپ پول بدین معنی نیست که بانک مرکزی در عمل شروع به نشر بیشتر آن در بازار خواهد کرد، بلکه بعد از چاپ آنرا مطابق به سیاست های پولی و روند رشد اقتصادی کشور در بازار نشر خواهد نمود. د افغانستان بانک نیز منحيث بانک مرکزی کشور مطابق به تیوری مقداری پول برای هر سال میزان عرضه پول را تعیین می نماید که عرضه مقدار پول نیاز به سنجش بهتر تقاضا به پول دارد. از اینرو بانکوت های که چاپ می گردد در ذخیره د افغانستان بانک حفظ بوده و با در نظر داشت مندرس شدن بانکوت های که جمعآوری و از دوران پولی خارج میگردند، مطابق به نیاز و رشد اقتصادی کشور و بر اساس سیاست های پولی د افغانستان بانک وارد دوران پولی کشور می شود.

د افغانستان بانک درین اواخر با در نظر داشت نیاز های پولی کشور یک مقدار بانکوت های افغانی را چاپ نموده که در ذخیره د افغانستان بانک حفظ می باشد. این بانکوت ها نظر به تقاضای بازار و همچنان بعد از مندرس شدن بانکوت های در گردش نشر گردیده و جاگزین آنها خواهد شد تا در میزان پول در گردش تفاوت زیادی به میان نیاید، زیرا افزایش در میزان پول در گردش سبب انفلاسیون (تورم پولی) گردیده که منجر به افزایش بهای کالاها و کاهش قدرت خرید مردم خواهد شد. ■

د افغانستان د بانکدارۍ قانون

هیئت نظار

څلوریشتمه ماده:

(۱) د بانک د نظار هیئت لاندې دندې او واکونه لري:

غږیتوب تعلیق چې د دې قانون د یوه حکم پر اساس یې واک سلب شوی وي یا پداسې حالاکو کې چې په عامل هیئت یا د بررسی په کمیټه کې د هغوی د حضور دوام د بانک له سالم او محتاطانه مدیریت سره جوړ نه وي او تر هغه وخته پورې چې د غږیتوب تعلیق شوي غړي یا بېرته په خپلو دندو وگمارل شي او یا د ونډه والو د عمومي مجمع لخوا په دايمي توگه تعویض شي، د نورو اشخاصو موقته ځای نیونه.

۸- په ټولو هغو مواردو کې چې نظار هیئت یې تشخیص کړي چې د بانک او د عامل هیئت د دوو یا له دوو څخه د زیاتو غړو تر منځ د گټو تضاد وجود لري، د عامل هیئت په عوض له بانک څخه استازیتوب.

۹- هغه تصمیمونه چې د دې مادې د (۴ څخه تر ۸) جزء مطابق د نظار هیئت لخوا نیول کېږي، د ونډه والو د عمومي مجمع په وروستی اجندا کې درجېږي.

(۲) د بانک د نظار هیئت، د تاق ترکیب لرونکی دی او له دريو څخه لږ او له نهو غړو څخه نشي زیاتیدای. د هیئت غړي حقیقي اشخاص دي او د بانک د ونډه والو د عمومي مجمع لخوا د یوې څلور کلنې مودې لپاره انتصابېږي، د ورستیو دورو لپاره په عین موده د نظار هیئت د غړي بیا انتصاب مجاز دی. د نظار هیئت غړي نشي کولای له بانک سره د ملکیت، ادارې او استخدام په ډگرونو کې اړیکي ولري خو دا چې د هغو اړیکي د هغوی په دندو پورې مربوطې وي، د ونډه والو عمومي مجمع، د نظار هیئت یو تن غړی د نظار هیئت د ریس په توگه ټاکي.

(۳) د نظار هیئت تصمیمونه د غړو د رایو په ساده اکثریت سره نیول کېږي، غړي نشي کولای د رایو له ورکولو څخه څخه ډډه وکړي. ■

۱- د بانک پر اداره او فعالیتونو باندې څارنه.

۲- عامل هیئت او د ونډه والو عمومي مجمع ته د سلا (مشورې) ورکول.

۳- د ونډو والو د عمومي مجمع د غونډو جوړول او د اجندا برابرول. د غونډو اجندا چې د ونډه والو، عامل هیئت او د بررسی د کمیټې په غوښتنه دایرېږي، پخپله د هغوی لخوا ټاکل کېږي.

۴- د اړتیا په صورت کې، د بانک د هغو شمېر معاملو د اجازې صادرول د ونډه والو د عمومي مجمع تصمیم ته اړتیا لري.

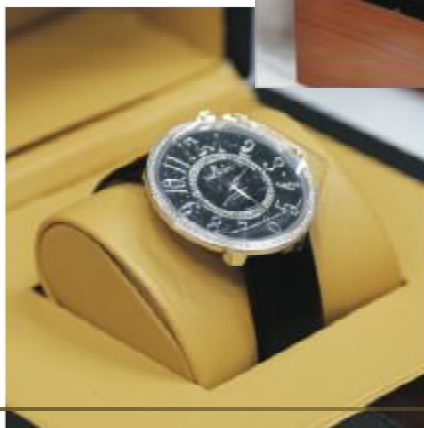
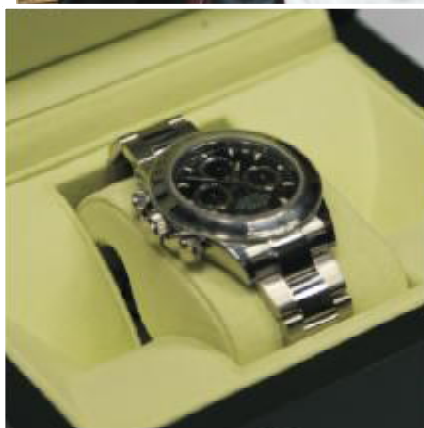
۵- له نافذه قوانینو او مقرراتو څخه د بانک د سرغړونې په صورت کې، عامل هیئت ته د اخطار صادرول او پدې برخه کې د افغانستان بانک او ونډه والو عمومي مجمع ته د خبرتیا استول.

نظار هیئت کولای شي په هغه صورت کې چې بانک د لومړي ځل لپاره د سرغړونې مرتکب شوی وي او د هغو د منفي اغیزو په محوه کولو موفق شوي وي او د هغو د تکرار څخه د مخنیوي لپاره یې لازم اقدامات کړي وي، د افغانستان بانک ته د خبرتیا له ورکولو څخه ډډه وکړي.

نظار هیئت مکلف دی د سرغړونې موضوع او پایلې یې د خپلو غونډو د یادښت په کتاب کې ثبت کړي.

۶- د اړتیا په صورت کې د بانک له سالم او محتاطانه مدیریت څخه د ډاډ تر لاسه کولو په منظور، عامل هیئت ته د لارښوونې صادرول.

۷- د عامل هیئت او بررسی د کمیټې د هغه شمېر غړو د

تحایف اهدا شده به رئیس جمهور به د افغانستان بانک تسلیم داده شد

طی دوازده سال گذشته این چندمین بار است که جلالتمآب حامد کرزی رئیس جمهور جمهوری اسلامی افغانستان، تحایفی را که از جانب روسای جمهور و سران دول سایر کشورها به مناسبت های مختلف برای شان اهدا شده است، منحیث ذخایر معنوی و امتیازات تاریخی به خزانه د افغانستان بانک تسلیم داده است.

به تداوم این روند، روز سه شنبه ۱۳ حمل سالروان در محفلی که بدین مناسبت در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک تدویر یافته بود، تحایفی را که از جانب امیر قطر به جناب رئیس جمهور اسلامی افغانستان در سفر اخیر شان به آن کشور اهدا شده است، توسط هیئتی که از جانب رئیس جمهور تعیین گردیده بود رسماً به د افغانستان بانک تسلیم داده شد.

در این محفل محترم نور الله دلاوری رئیس گل د افغانستان بانک، محترم خان افضل هده وال معاون اول و محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک، محترم شجاع محمد امل رئیس کادر و پرسونل ریاست جمهوری، آمرین دیپارتمنت های د افغانستان بانک و

«

تعدادی از نمایندگان رسانه های همگانی کشور اشتراک نموده بودند. ابتداء محترم نور الله دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک ضمن تسلیمی تحایف گفت: این تحایف ذاتاً دارای ارزش های والای اند که میتوان از ارزش مادی آن که سبب تقویه بینه مالی افغانستان میگردد و ارزش معنوی فوق العاده بالای آن یادآوری کرد.

تحویل دهی این تحایف به خزانه دولت از جانب جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان نشان دهنده فرهنگ روحیه از خود گذری به نفع کشور و جامعه است.

محترم نورالله دلاوری افزود: د افغانستان بانک منحيث بانک مرکزی کشور عنقریب موزیمی را بدین منظور ایجاد می نماید که در آن تحایف محترم رئیس جمهور، اراکین بلند رتبه دولتی افغانستان، اسناد سیر بانکداری در کشور، بانکوتهای زمان های گذشته و مسکوکات قدیمی، اسناد بهادار و سایر مسایل بانکی به دید محصلین و کسانیکه علاقمندی به مسایل بانکی دارند قرار خواهد گرفت، موزیم مذکور بسیار زود تأسیس و افتتاح خواهد شد.

محترم دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک در قسمتی از این کنفرانس به جواب سوالی یکی از نمایندگان رسانه در رابطه به ورود بانکوت های جعلی چنین گفت: درین اواخر بانکوت های جعلی پنجمصد و هزار افغانیگی به شکلی از اشکال وارد بازار های کشور شده که یک سلسله مشکلات را برای مردم عزیز ما در جریان داد و ستد پولی ببار آورده است، از اینرو تمام هموطنان ما در جریان داد و ستد متوجه تفاوت های که میان پول اصلی و جعلی است، باشند. ما از طریق رسانه های اطلاعات جمعی مشخصات پول های جعلی و تفاوت آن با پول اصلی را به نشر سپرده و به سمع هموطنان خود رسانیدیم، پول های جعلی با کیفیت نهایت پایین و کاغذ عادی ساخته شده است هر کس به آسانی آنرا با پول اصلی تفکیک کرده می تواند. بانکوت های اصلی از کاغذ پنبه ساخته شده است که لوگوی آن در وقت لمس درشت به نظر می آید، در صورتیکه آنرا در مقابل نور آفتاب قرار دهید مقبره میرویس نیکه بصورت واضح دیده می شود و همچنان فیه هلوگرافیک آن به سه رنگ (سبز، زرد و آبی) به نظر می رسد، بعضی از علایم و نشانه های چاپ شده در آن توسط انگشتان دست قابل لمس می باشد در حالیکه خصوصیات یادشده در بانکوت های جعلی وجود ندارد.

همچنان رئیس کُل د افغانستان بانک در رابطه به چاپ پول جدید افزود: د افغانستان بانک قبلاً منظوری چاپ یک صد ملیارد افغانی را از شورای ملی کشور گرفته است که یک مقدار آن را چاپ و متباقی عنقریب طبع خواهد شد این بانکوتهای با کیفیت عالی و علایم امنیتی مزین است، امکانات جعل کاری در آن ممکن نخواهد بود. این بانکوتهای که جدیداً چاپ گردیده است و مقدار آن به یک صد ملیارد افغانی میرسد فعلاً در ذخیره عمومی حفظ گردیده و مطابق به سیاست پولی و در صورت جمعآوری پول های فرسوده و مندرس و سنجش د افغانستان بانک که باید به چه اندازه پول در گردش قرار داشته باشد، به بازار نشر خواهد شد، زیرا افزایش و کاهش در میزان پول در گردش، تأثیرات منفی را در اقتصاد ببار می آورد.

بعداً محترم شجاع محمد امل رئیس کادر و پرسونل ریاست جمهوری، تحایف جلالتمآب رئیس جمهور اسلامی افغانستان را تشریح نموده گفت: به سلسله تسلیم دهی تحایف محترم رئیس جمهور افغانستان به خزانه د افغانستان بانک ما شاهد سه قلم تحایف ذیل که عبارت اند از:

- یک قاب ساعت قیمتی زنانه نوع سینت مورتز saint moritz که اطراف آن الماس کار شده است.

- یک قاب ساعت قیمتی مردانه به رنگ سیاه، نوع سینت مورتز saint moritz که اطراف آن الماس کار شده است.

- یک قاب ساعت قیمتی مردانه نوع رولکس Rolex که اطراف آن الماس کار شده است.

میباشیم که به سلسله تحایف قبلی رئیس جمهور که از جانب سران دول و حکومت های مختلف برای شان اهدا شده بود، این تحایف به خزانه د افغانستان بانک رسماً جهت نگهداری تسلیم داده شد.

باید گفت که این سه قاب ساعت در سفر اخیر جلالتمآب حامد کرزی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان به کشور قطر از جانب محترم شیخ علی بن عبدالله بن ثانی امیر دولت قطر برایشان اهدا گردیده است. ■

آموزش از راه دور، فرصت خوب برای ایجاد ظرفیت های

مسلکی بانگی و مالی

افغانستان و اداره حمایت از سرمایه گذاری کوچک (مسفا) می باشد، تأسیس نمود که یقیناً تا حال در جهت انکشاف شایستگی های مسلکی کارمندان نظام بانگی و نهاد های مالی مؤثر واقع شده و مکلفیت های خود را درین راستا انجام داده است. انستیتیوت بانگذاری و مالی افغانستان توسط د افغانستان بانک، بانگ جهانی، اتحادیه بانگذاران افغانستان، مؤسسه حرکت و همچنان مؤسسه دسترسی مالی به سرمایه گذاری در انکشاف افغانستان تمویل می گردد. این انستیتیوت از تأسیس تا

کابل، ۳۰ حوت ۱۳۹۱ - اسناد فراغت ۳۶ تن محصل شرکت کننده در برنامه "آموزش از راه دور" که توسط انستیتیوت بانگذاری و مالی افغانستان راه اندازی شده بود، طی محفلی با حضور محترم نورالله دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک، محترم خلیل صدیق رئیس اتحادیه بانگذاران افغانستان، رئیس اداره حرکت و نماینده بانک جهانی توزیع گردید. د افغانستان بانک جهت تقویه ظرفیت کاری و ارائه خدمات سکتور مالی بهتر در سال ۲۰۰۹ انستیتیوت مالی و بانگذاری را که ملکیت مشترک بانک مرکزی افغانستان، اتحادیه بانگذاران

جدید و کاربرد آن در راستای استحکام هر چه بیشتر سکتور مالی و بانکی آموزش ببینند که خوشبختانه این فرصت در انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان فراهم بوده و امید می بریم که این روند جریان پیدا کرده، تا باشد که کارمندان نظام مالی و بانکی ما با کسب اندوخته های جدید و تجارب مؤثر، نظام بانکی کشور را بیشتر از پیش تقویت بخشیده و محصولات آنرا در قراء و قصبات دور دست از شهر که هنوز به فرهنگ بانک و بانکداری آشنا نیستند، وسعت بخشند.

آقای دلاوری همچنان افزود که در حال حاضر تکنالوژی سهولت های بیشتر آموزشی را فراهم نموده است طوری که محصلین عزیز ما میتوانند از آموزش راه دور از طریق انترنت و بدون حضور فزیکتی در صنف مستفید شوند.

نا گفته نباید گذاشت که این برنامه بمنظور آموزش و ارتقای ظرفیت مسلکی سکتور بانکی و مالی راه اندازی شده و از طرف پروژه دسترسی به منابع مالی و سرمایه گذاری در افغانستان که مربوط به برنامه های توسعه ای ایالات متحده امریکا (FAIDA - USAID) میباشد، تمویل میگردد.

بعداً محترم دپیک کمار نماینده بانک جهانی و محترم نسیم اکبر رئیس مؤسسه حرکت و رئیس مؤسسه اداره مسفا افغانستان پیرامون موضوع صحبت نمودند، در اخیر محترم میوند روحانی پیرامون نوع فعالیت و نصاب تعلیمی انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان صحبت نموده و از کمک های ایالات متحده امریکا که مصارف انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان را طی سال ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ به عهده گرفته است اظهار قدر دانی نمود و از دست آورد ها و اجرات مؤثری که این انستیتوت به آن نائل شده است یاد آوری نمود و از توجه مزید هیئت عامل د افغانستان بانک در راستای فعالیت انستیتوت بانکداری و مالی اظهار سپاس کرد.

حال از بهترین نهاد های آموزشی و تحقیقاتی در سکتور مالی و بانکداری افغانستان تلقی می شود که در حدود اضافه تر از ۱۰ نوع تصدیقنامه آموزشی مسلکی در بخش بانکداری تجارتي، در حدود اضافه تر از ۱۳ نوع تصدیقنامه آموزشی مسلکی در بخش قرضه های کوچک (مایکرو فایننس) و تصدیقنامه های آموزشی در بخش مدیریت را ارائه می کند.

بر علاوه این تسهیلات، انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان پروگرام های آموزشی از راه دور را ایجاد نموده است که در سال قبل در حدود ۳۶ تن از پوهنتون های بین المللی کمپله، دارالسلام و تنزایا سند فراغت بدست آورده اند و این انستیتوت در نظر دارد تا آموزش به سطح ماستری را نیز به همین شیوه راه اندازی نماید.

در محفلی که بدین منظور تدویر یافته بود، ابتدا محترم نور الله دلاوری پیرامون رشد نظام بانکداری صحبت نموده گفت:

” برنامه های آموزشی نهاد هایی چون انستیتوت بانکداری و مالی افغانستان نظام مالی کشور را توسعه بیشتر بخشیده و سطح کارکرد و فعالیت ها را در سکتور بانکی افزایش خواهد داد که این امر بدون شک منتج به رشد اقتصادی کشور خواهد شد.“

محترم رئیس کُل د افغانستان بانک افزود: سکتور بانکی افغانستان یکی از سکتور های است که در یک دهه گذشته از لحاظ کمی و کیفی رشد خوب داشته است و کشور ما ضرورت دارد تا بخاطر استحکام بیشتر سکتور مالی کادر های مسلکی زیادی را به این سکتور تربیه نماید.

از آنجائیکه محصولات نظام بانکی و بازار های مالی با گذشت هر روز متنوع تر شده و همزمان با آن تکنالوژی مورد ضرورت توسعه نظام بانکی نیز انکشاف می یابد، لذا کارمندان نظام بانکی و مالی کشور ما ضرورت دارند تا با کسب تکنالوژی

د ۲۰۱۴ کال او د هغې هاخوا مودې لپاره لید لوری

د افغانستان دولت ژمن دی چې د خپلو اتباعو ژوند ښه کړي. افغانستان سره له دې چې یو بې وزله هېواد دی خو نباید دا ډول پاتې شي. که چیرې ستراتیژیک موقعیت، د کرنې مولدې ساحې او سرشاره طبیعي سرچینې یې په سمه توګه پرمختګ او انکشاف وکړي او په احتیاط سره یې مدیریت تر سره شي، دا ټول کولای شي چې د یو دوامداره او خوځنده اقتصاد بنسټ چمتو کړي. په دې ساحو کې بنسټیزې پانګې اچونې به نور

سیمه ایز سکتورونه جوړ کړي چې له امله به یې خصوصي سکتور ته د ودې، کار موندنې او یو متنوع اقتصاد د رهبرۍ مسؤلیت ور په غاړه شي او له دې سره به ښوونې او روزنې، روغتیا ته لاسرسی او همدارنګه د افغانستان د خلکو خپلواکي دوام پیدا کړي، چې دا ټول یو ځای د ښې حکومتدارۍ، د ځان بسیاینې، غوړیدا، سولې او ثبات لپاره اډانې جوړوي.

د شکاګو او بڼ په کنفرانسونو کې نړیوالې ټولنې دا اړتیا تائید کړه چې د تمویل کوونکو د مرستو کموالی باید په تدریجي، مرحله وار او مسؤلانه ډول صورت ومومي. تیرو تجربو ښودلې ده چې د مرستو ژر کمیدل، بې ثباتي زیاتوي. اوس، دا زمونږ ګډ مسؤلیت دی چې ځانونه په دې ډاډمن کړو چې مرستې په اغیزمنه توګه مخ په زیاتیدو، په لګښت ورسیري خو له دې لارې خپل ګډ هدف چې عبارت له یو آرامه، سوکاله او په ځان بسیا افغانستان څخه دی، په لاس راوړو.

مونږ ژمنه کوو چې دا مرستې به په ډېرې رویتیا، ښې حکومتدارۍ او سالمه مالي مدیریت سره په لګښت ورسوو. مونږ پوهیږو چې په دې ساحو کې د زیات پرمختګ په مرسته کولای شو د یو ښه سوداګریز چاپیریال برابرولو لپاره اړین پرمختګونه په لاس راوړو ترڅو مونږ ته د خصوصي پانګې اچونې د زیاتیدو په لور لارښوونه وکړي. مونږ به د حکومت عوایدو ته زیاتوالی ورکوو خو په دې وتوانیږو چې خپل مالي مخ په زیاتیدو مسؤلیتونه پوره (بشپړ) کړو او خپله تکیه یا ملاتړ له بهرنیو مرستو راکم کړو. که چیرې مرستې په مسؤلانه توګه خپله د افغانانو د

رهبرۍ لاندې په لګښت ورسیري، له افغانستان حکومت سره به د کاري فرصتونو په جوړیدو، انفرادي ودې او لوړو زده کړو ته د زیاتې لاسرسی په برخو کې مرسته وکړي. مونږ به د نړیوالو شریکانو په همکاريو خپلې توانایي ته زیاتوالی ورکوو ترڅو د هېواد په ټولو ساحو کې امنیت، سوله، قانوني حاکمیت او د ټولو اتباعو په ځانګړې توګه د میرمنو او کوچنیانو حقوق خوندي وساتل شي. مونږ به د داسې چاپیریال برابرولو لپاره چې له اداري فساد او نشه یي توکو او قوم پالنې څخه پاک وي کار کوو. مونږ به د مدني ټولنې او د مطبوعاتو خپلواکي (ازادي) هڅوو او په سیمه کې به د دوه اړخیزه دوستانه او ګټورو اړیکو پلټنه کوو.

دا لید لوري (دیدګاوې) د دولت د پرمختیایي ستراتیژۍ ایجاد او د هېواد پرمختګ لپاره زمونږه رهنمودي اصول تشکیلوي. د دې لید لورو (دیدګاوو) په تحقق سره به مونږ لاندې پایلو ته ورسیرو:

د افغانستان دولت به تر ۱۳۹۴ کاله پورې په تدریجي ډول ټول امنیتي مسؤلیتونه ومني او همدارنګه د پرمختیایي کړنو یعنی اقتصادي پرمختګ او مالي ټیکاو لپاره به په هېواد کې د پانګې اچونې د یو بنسټیز سیستم د رامنځته کیدو

«

مشری هم په غاړه واخلي.

تر ۱۴۰۴ کاله پورې به افغانستان له غیر نظامي مرستو سره خپله اړیکه کمه کړي او یوازې لږه اندازه مرستې به لکه د نورو لږ پرمختللو هېوادونو غوندې په لاس راوړي. په هېواد کې به سوله او ثبات د اغیزناکه پرمختګ او د یو مترقي دولت له لارې پلي کيږي او د دولتي خدمتونو وړاندې کول به ښه والی ومومي.

تر ۱۴۰۹ کاله پورې د پرمختیا او حکومتدارۍ په برخو کې پرمختګونه، افغانستان پدې برلاسی (قادر) کوي ترڅو د یو نمونه یي مخ په پرمختګ ډیموکراتیک اسلامي هېواد په توګه، په نړۍ کې را څرګند شي.

لاسته راوړنې:

افغانستان د اقتصاد، زیربنا، روغتیا او ښوونې او روزنې په برخو کې د پام وړ پرمختګونه درلودلي دي. د نړیوالې ټولنې په همکارۍ او ملاتړ د افغانستان کورني ناخالص سرانه عواید په ۱۳۹۰ کال کې په اټکلي توګه ۵۹۱ ډالره ؤ چې دا شمېره د تیرو لسو کلونو په پرتله چې ۱۲۳ ډالره ؤ، پنځه برابره زیاتوالی ښکاره کوي. روغتیايي لومړنیو مراقبتونو ته لاسرسی له ۹ سلنه نفوس څخه ۵۷ سلنې ته زیاتوالی موندلی دی. د ۱۳۹۰ کال په اوږدو کې له ۸۰

مليونو څخه زیات زده کوونکي په ښوونځیو کې شامل شوي چې ۳۹ سلنه یې انجونې جوړوي. دا په داسې حال کې ده چې له ۱۵۷۰۰۰ څخه زیات زده کوونکي له ښوونځیو فارغ شوي دي. څه کم ۸۰۰۰ کیلو متره ملي، سیمه ایزې لویې لارې او ولایتي سرکونه جوړ شوي چې د وخت واټن یې د مرکزونو تر منځ ۷۵ سلنه راټیټ کړی دی. حلقوي سرکونو افغانستان له ګاونډي هېوادونو سره نښلوي او همدارنګه د هېواد او د ولایتونو د مرکزونو ټولو لویو لارو د تړلو چارې به تر ۱۳۹۳ کاله پورې بشپړې شي. د ملکي هوايي چارو خدمتونو د پام وړ پرمختګونه درلودلي او افغانستان په سیمه کې له سترو مرکزونو او د نړۍ له نورو هېوادونو سره تړي.

د افغانستان بریښنايي انرژۍ ته لاسرسی ۲۵۰ سلنه زیاتوالی موندلی دی او همدا ډول له فني پلوه بریښنايي سیستم په پرمختللو اسانتیاوو سمبال شوی دی. د مخابراتو او معلوماتي تکنالوژۍ سکتور د هېواد د خلکو د ژوند د کچې او مولدیت په لوړولو کې یوه بریالی (موفقه) بېلګه ده چې ۸۶ سلنه مېشتې (مسکوني) سیمې یې تر پوښښ لاندې راوستي او ۱۸.۲۷ ملیونه وګړي له ثابتو ټلیفونونو څخه ګټه پورته کوي. د افغانستان د ملي پیوستون برنامه د خلکو د مشرۍ لاندې د همدې خلکو د ژوندانه د ښه کیدو او پراختیا لپاره په لار اچول شوې ده. دا برنامه له کلیوالو خلکو سره مرسته کوي ترڅو خلک په خپله د ۱.۲ ملیارده ډالرو د لګښت په هکله تصمیم ونیسي. همدارنګه د کرنې سکتور چې ډېری لاسته راوړنې یې درلودلي دي: د اوبو لرونکو

«

د هېواد اقتصاد له خپل اصلي لوري څخه بې لارې کوي، اداري فساد تشدیدوي او امنیت له گواښ سره مخامخ کوي.

په داسې حال کې چې اقتصاد په تیرو لسو کلونو کې په واقعي ډول ډېره وده کړې ده، د اړتیا وړ وروستي گامونه باید د پانگې اچونې، خصوصي سکتور لپاره د

«

پرمختگ کړی دی. د تیر کال په اوږدو کې، دولت د پام وړ امنیتي، پرمختیایي او د حکومت جوړونې مسؤلیتونه په غاړه واخیستل. د دریمې دورې لیرد په پایله کې چې د ۱۳۹۱ کال د می په میاشت کې صورت موندلی و، د افغانستان ۷۵ سلنه خلک به په سیمو (محلاتو) کې ژوند کوي چې امنیتي مسؤلیت به یې سل په سلو کې د امنیتي ځواکونو په غاړه وي.

هغه وزارتونه چې د همغږي کوونکي کلسترونو لخوا رهبري کېږي. خپل لومړیتوب لرونکي ملي برنامې یې د کابل کنفرانس له دستورالعملونو سره سم چمتو کړي دي، هغه لاسته راوړنې چې نړیوالې ټولنې او افغانستان په تیرو لسو کلونو کې درلودلي، راتلونکي لپاره پیغام لرونکي لاسته راوړنې دي.

ننگونې:

د پام وړ پرمختگونو سره سره چې افغانستان د نړیوالې ټولنې په همکارۍ درلودلي دي، لا تر اوسه ډېری کارونه پاتې دي چې باید عملي شي. په افغانستان کې شاوخوا ۳۶ سلنه وگړي په بې وزلي کې ژوند کوي او خلک تر اوسه هم د سوء تغذیه لوړه کچه او د غذا نه مصونیت زغمي. ۳۰ سلنه د ښونځیو د شرایطو وړ ماشومان له ښونځیو څخه بې برخې دي او ډېری شمېر ځوانان د لازمه وړتیاوو او مهارتونو د نه لرلو له امله د ودې په حال اقتصاد کې په فعاله توگه گډون نشي کولای. بیخښتونه همدارنگه بې پرمختگه پاتې دي، چې دا پخپله وچې پورې تړلي هېواد ته یوه ستره ننگونه ده. د مخدره موادو سوداگري د افغانستان راتلونکي لپاره جدي گواښ دی چې

دی. د کانونو د سکتور په قوانینو کې اوسني تعدیلاتو د کورنیو او بهرنیو پانگو اچونو د خنډونو د له منځه وړلو تر څنګ د اوسپنې، مسو او سرو زرو د کانونو د قراردادونو د لاسلیک کولو زمينې برابرې کړي دي. افغانستان یو له ۲۳ هېوادونو څخه "د استخراجي صنایعو د روښتیا ابتکار" نوماند دی. د روښتیا رکن د عامه مالي مدیریت په برنامه کې چې یوه ملي او د لومړیتوب لرونکي برنامه ده، د کابل په کنفرانس کې تصویب شوې دی چې د حکومت ژمنه د عامه مالي چارو په وړاندې په روښانه توگه ښکاره کوي.

افغانستان د یو داسې هېواد په توگه چې نوې ډیموکراسي (ازادي) تجربه کوي، وتوانید چې د ولس مشرۍ او ولسي جرگې ټولټاکنې د بیلابیلو ننگونو په موجودیت سره په بریالۍ توگه ترسره کړي. یوه کار کوونکي او فعاله مدني ټولنه او همدا ډول ازاد مطبوعات د عامه افکارو د خپرولو لپاره منځته راغله. د ښځو رول په ټولنه کې زیات (متبارز) شوی دی. د ولسي جرگې غړي په سلو کې ۲۷ ښځې جوړوي او همدارنگه ښځې په بریالۍ توگه د سیاست، سوداگرۍ او مدني ټولنې په ډگر کې ځلیدلي دي او د رهبر په توگه یې په دې برخو کې

ودې چاپیریال برابرولو او له سیمه ایز اقتصاد سره د افغانستان د اړیکو په برخه کې، پورته شي. افغانستان د نړۍ ۱۸۲ هېوادونو په منځ کې د اداري فساد د درج شوي لیست او د رویتیا د نړیوالې موسسې له پلوه د کلني اټکل له مخې په ۱۸۰ وم مقام کې قرار لري. د مالي نړیوالې موسسې د ۱۳۹۱ کال سوداگریزو کړنو په راپور کې افغانستان ۱۸۳ هېوادونو په منځ کې ۱۶۰ مقام لري او د ۸ هېوادونو په منځ کې تر ټولو وروستی هېواد چې د جنوبي اسيا د سیمې اقتصادي ساحه تشکیلوي، گڼل کیږي. په کابل بانک کې وروستي کړکېچ، د بانکداری په سکتور کې د اقتصادي حکومتداری پیاوړتیا په ځانگړې توگه د تنظیمي او څارنيزو میکانیزمونو اړتیا ته توجه راجلب کړی.

د عوایدو په راټولولو کې له زیاتوالي سره سره په ۱۳۸۷ کال کې د هېواد کورني ناخالص تولیدات په ټولیزه توگه له ۷.۵ سلنې څخه په ۱۳۹۰ کال کې د کورني ناخالصو تولیداتو ۱۱ سلنې ته زیات شوي، د افغانستان حکومت د پرمختیایي او حمایتي فعالیتونو دوام لپاره اوس هم له بهرنیو مرستو سره اړیکه لري. بهرني مرستې په ۱۳۸۹-۱۳۹۰ کلونو کې

شاوخوا ۱۵.۷مليارده امریکایي ډالره چې تقریباً د اسمي ناخالصو تولیداتو معادل گڼل کیږي، وو. له ۳۰ سلنې زیات عاید د حکومت له گمرکاتو او وارداتي تعرفو څخه لاسته راځي چې له بهرنیو مرستو سره نږدې اړیکې لري. که څه هم کورني عواید له ۱۳۸۸ کال څخه راپدېخوا شاوخوا ۱۴۰ سلنه وده کړې او دا په داسې حال کې ده چې د حکومت عادي لگښتونه په منځني ډول په کال کې شاوخوا ۳۰ سلنه له تیرو دریو کلونو راهیسې زیاتوالی

موندلی دی؛ تمه کیږي چې عادي بودجه هم تر جدي فشار لاندې راوستل شي. د تمویلونکو د اورد مهاله پانگو اچونو د لا ټینگښت لپاره د دولت د بودجې له لارې د مرستو د لگښت زیاتوالی په افغانستان کې رغنده او ژوندی ارزښت لري. په افغانستان کې د دولت د بودجې له لارې اقتصادي مرستې د دولت له بودجې څخه د باندې مرستو په پرتله له درې برابره زیات اټکل شوی دی. له نړیوال بانک سره زمونږ گډه څېړنه دا ښکاره کوي چې د مرستو لگښت د ملي بودجې له لارې ښې پایلې لري او د بنسټیزې پراختیا لامل کیږي چې راتلونکي اقتصادي وده یې پر بنسټ جوړیږي. دا کار په خپل وار د کورنيو ناخالصو تولیداتو لامل کیږي. سربېره پردې، دولتي بودجې له لارې د مرستو ترسره کول، افغاني نهادونو او د هغوي ظرفیتونو ته پیاوړتیا بخښي. ټینگښت، اقتصادي وده، له مرستو څخه اغیزناکه گټه اخیستنه او د هغې ښې اغیزې، دا ټول د بودجوي کورني سیستمونو څخه د لا گټې اخیستنې په لور د

پرمختگ اړتیا گڼل کیږي. د دې ټکي په پام کې نیولو سره تمویلونکو په کابل کنفرانس کې ژمنې کړي دي چې پنځوس (۵۰) سلنه مرستې به د دولت بودجې له لارې مصرفوي؛ خو تمویلونکو د دې ژمنې په ترسره کولو کې سټ عمل کړی او اوس یې هم ایا سلنه مرستې د دولت له بودجې پرته مصرفیږي.

لنډ مهاله پروژې او عامه رضایت ته د لاسرسی په موخه چټکې پایلې ډېری ځلې د حکومت د خبرولو پرته پلي شوي دي. د اړین ضرورت او پلي شویو بیخښتونو په نه پام کې نیولو سره چې د افغانستان حکومت د هغه د پرمخ بیولو او خونديتوب ځواک نه درلوده. اوس مهال هم حکومت سره د تمویلونکو د مشورو او همغږیو بهبود لپاره د افغانستان له لومړیتوبونو سره د تمویل شویو پروژو د اړیکو په موخه پراخې زمينې شتون لري چې باید ښه والي لپاره یې کار وشي. حکومت ژمن دی چې د تیرو تجربو څخه په گټې اخیستنې له ټولو ننگونو سره په جدي توگه پنجه نرمه کړي تر څو خپله پرمختیایي استراتیژي په اغیزناکه توگه پلي کړي. ■

منبع: جریده بسوی خود کفای

دورنمای استراتیژیک برای دهه تحول

ژباړه: عین الله عیان

روند سرمایه گذاری های خارجی در افغانستان بعد از

سال ۱۳۹۱

ابعاد مهم آن میباشد، زیرا تمامی مطالعات سیاسی، روابط بین المللی و خیلی از رشته های دیگر مانند تکنالوژی معلوماتی و... برای جهانی شدن تولید، معاملات مالی و برقراری ارتباطات عظیم اقتصادی میان نقاط مختلف جهان فعالیت مینمایند، ایجاد شرکت های مختلف چند ملیتی بطور یک پارچه که در کشور های مختلف به تولیدات خویش می پردازند، این شرکت های اقتصادی جهانی به دنبال جایی هستند که منابع ارزانتر داشته و با کمترین هزینه اجناس خود را تولید و به بازار عرضه نمایند. بناً جهانی شدن اقتصاد، شرکت های چند ملیتی را در کشور های مختلف جهت سرمایه گذاری بیشتر ترغیب می نماید.

افغانستان با در نظر داشت عوامل فوق و داشتن منابع سرشار رو زمینی و زیر زمینی تلاش دارد تا توجه سرمایه گذاران خارجی را بخاطر سرمایه گذاری در منابع فوق جلب نماید.

اقتصاد دانان افزایش در تولیدات ناخالص و عایدات سرانته ملی را یکی از عوامل پیشرفت کشور ها میدانند، آنها برای رسیدن به این اصل اساسی، راهکار های مختلفی را ارائه نموده اند، تا رشد اقتصادی را افزایش داده و به توسعه اقتصادی دست یابند، که یکی از عوامل مهم آن جلب سرمایه گذاری خارجی درین کشور ها عنوان شده است، بنابراین سرمایه گذاری خارجی در افغانستان نیز از همین اهمیت برخوردار است، این کشور تلاش می ورزد تا سرمایه گذاران خارجی را برای سرمایه گذاری در افغانستان تشویق نماید، زیرا سرمایه گذاری در افغانستان به رشد اقتصادی کشور کمک می نماید و زمینه را برای ایجاد شغل، پیوند مبادلات اقتصادی داخلی افغانستان به دنیای خارج و مصروف شدن اذهان عامه به ترقی اقتصادی و دوری از جنگ و خشونت مساعد مینماید.

امروز ما در عصر جهانی شدن قرار داریم که اقتصاد یکی از

كيلو متر كه منطقه آتا مراد تركمنستان را از راه ولايت فراه و كندوز در شمال افغانستان به تاجكستان وصل مينمايد، امضاً كردند. همچنان رئيس بانك جهاني در سفرى كه به افغانستان داشت درين اواخر اعلان نمود كه اين بانك در سال روان و همچنان سال هاى پيشرو آماده است تا افغانستان را در بخش هاى كاهش فقر، ايجاد شغل، ظرفيت سازى معارف، انكشاف دهات، معادن، صحت عامه و ثبات مالى همكارى نمايد.

در جريان سال جارى و سال هاى پيشرو سرمايه گذارى كشور هاى خارجى امتيازات ذيل را براى افغانستان با در نظر داشت نكات ذيل در قبال خواهد داشت.

- ۱- كاهش بيكارى هاى مزمن و افزايش اشتغال
 - ۲- توسعه مهارت و ارتقاء كيفى نيروى داخلى
 - ۳- افزايش عوايد مردم در بخش هاى توليدى و خدماتى
 - ۴- كثرت سرمايه و هدايت آن به سمت و سوى مولد فعال
 - ۵- حصول اطمينان از تأمين مواد اوليه در كشور
 - ۶- بهره مند شدن از مواد ارزان در توليدات داخلى
 - ۷- دستيابى به بازار هاى صادراتى جهان
 - ۸- افزايش عايدات طبقات پايين جامعه
 - ۹- انتقال تكنالوژى جديد به كشور
- با توجه به نقاط فوق اگر شرايط سرمايه گذارى خارجى در افغانستان بهبود يابد، سرمايه گذاران خارجى ميل و رغبته بيشترى براى حضور شان در افغانستان در عرصه اقتصادى خواهند داشت. در غير آن اگر به تاريخ كمك هاى خارجى در كشور هاى توسعه نيافته نظر اندازيم در مى يابيم كه قسمت بزرگ از كمك هاى خارجى بجاي رفع خلا هاى اقتصادى و رشد سرمايه گذارى باعث افزايش مصارف درين كشور ها شده است. در بخش هاى مناسب اقتصادى

«

زيرا افغانستان هميشه تمام نيازمندى هاى خود را از كشور هاى خارجى با هزينه زياد وارد مينمايد، بناً موجوديت شركتهاى مختلف اقتصادى جهاني مى تواند نيازمندى كشور را با كمترين هزينه توليد نمايد، مردم افغانستان هم از سرمايه گذاران كشور هاى خارجى به دليل ايجاد اشتغال و فراهم شدن نيازمندى هاى زندگى شان با هزينه كم حمايت مينمايند، اين حمايت مردم باعث مى شود تا سرمايه گذاران خارجى با اعتماد كامل در بخش هاى مختلف سرمايه گذارى نمايند.

بنابر عوامل فوق، افغانستان نيز از تعدادى از سرمايه گذاران بزرگ كشور هاى خارجى در سال ۱۳۹۲ دعوت بعمل آورده تا در بخش هاى معادن، انرژى، زراعت و ساير پروژه هاى زيربنابى سرمايه گذارى بيشتر نمايند، كه از جمله ورود مسوولان ۱۸ شركت كانفدراسيون صنعتى هند در افغانستان روز يكشنبه ۱۳۹۱/۱۲/۱۲۸ كه روى گسترش سرمايه گذارى شان در بخش هاى مختلف تأكيد ورزيدند، شركت هاى استخراج معدن قطر نيز در بخشهاى استخراج معادن آهن، طلا، مس و ديگر منابع زير زمينى اظهار آمادگى نمودند، علاقمندى شركت هاى سبكمت، فريدرىچاينكرت، بشمول شركت فيجتتر آلمان و گروه سرمايه گذاران كشور هاى مختلف عربى كه مى خواهند در بخش هاى مختلف در افغانستان سرمايه گذارى نمايند، خود دلالت بر بهتر شدن اوضاع اقتصادى در سال جارى و سال هاى آينده دارد.

در اول سالجارى سران كشور هاى افغانستان، تركمنستان و تاجكستان در نشستى سه جانبه شان در عشق آباد پايخت تركمنستان تفاهنامهٔ احداث يك خط آهن به طول ۴۰۰

خارجي به جاي سرمايه گذاري مجدد از کشور خارج می شود و در حقیقت عاید کشورهای دیگر می شود و جامعه را به مصرف بیهوده عادت می دهد. این حالت سبب می شود تا تعداد محدودی از شاغلان در بخش های مُدرن مشغول شده از دریافت های بسیار بالایی برخوردار شوند، در نهایت اختلاف میان دریافتنی آنان با سایر شاغلان شدت یافته و سرمايه گذاري خارجي به سمت توليد محصولات لوکس و مُدرن که تنها نیاز گروه خاصی را بر طرف می کند سوق داده شده و این سیستم به شهرها توجه بیشتر نموده، فاصله میان مردم روستایی و شهری را افزایش و جامعه را مصرفی می سازد، زیرا این گونه سرمايه گذاري ریشه در توليد دروني کشور نداشته، تا توليد کنندگان کار آمد جانشین توليد کنندگان داخلی شوند. در صورت عدم موجودیت قوانین و مقررات مناسب از طرف کشور میزبان سرمايه گذار خارجي در هر لحظه قادر خواهد بود تا در برابر کوچک ترین تحول یا بحران داخلی و یا بین المللی سرمايه اش را به کشور ثالث انتقال دهد که باعث افزایش نوسانات و ناپایداری های اقتصادی در کشور میزبان خواهد شد.

امید که با در نظر داشت شرایط و حساسیت های فوق سرمايه گذاري خارجي در افغانستان بازار نقدینگی و حجم معاملات را افزایش، زیر ساخت ها را بهبود و ارتباط اقتصادی کشور را با روابط بین الملل تأمین و موقعیت رقابتی افغانستان را در بازار های بین المللی ارتقاء بخشد. ■

عبدالحفیظ شاهین

منابع: بی بی سی ۱/۱/۱۳۹۲

<http://da.azadiradio.mobi>

ازین سرمايه ها به جز از در صدی محدودی استفاده بعمل نیامده بلکه به مجرد قطع شدن کمک های خارجی، رشد اقتصادی این کشورها یک کاهش فاحشی را تجربه نموده است امید که سرمايه گذاري های کشورهای خارجی در سال های آینده کمبود سرمايه گذاري را از بین برده و سبب رشد واقعی اقتصادی در کشور گردد.

افغانستان با داشتن منابع بشري ذکي و مستعد می تواند توسط سرمايه گذاري مشترک با کشورهای سرمايه گذار از فعالیتهای مُدرن صنعتی و تکنالوژی جدید مستفید گردد زیرا علم، دانش و فناوری تحولات تکنالوژی در جهان امروز و در کشورهای صنعتی با چنان سرعتی به پیش میرود که بدون همکاری و بهره گیری از دانش این کشورها دستیابی به آن برای افغانستان امکان پذیر نمی باشد.

یکی از مهمترین شرایطی که هر صاحب سرمايه پیش از سرمايه گذاري بطور مطلق مورد توجه قرار می دهد، موضوع امنیت سرمايه گذاري و بازگشت اصل سود آن است که در جذب سرمايه گذاري خارجي از اهمیت فراوان برخوردار است، این امر در صورتی تحقق می یابد که ما شناخت کامل و همه جانبه از اوضاع داخلی و خارجی کشور خود داشته باشیم. افغانستان به خاطر داشتن مزیت های مانند تنوع ذخایر معدنی، نیروی عظیم جوان کار، بازار خوبی برای سرمايه گذاران خارجی است.

تعدادی از مخالفان، سرمايه گذاري خارجي را موجب افزایش قیمتها و ایجاد انحصار دانسته این نوع سرمايه گذاري را بر خلاف، در دراز مدت به ضرر کشور میزبان می دانند، زیرا آنها معتقد اند که سرمايه گذاري خارجي در دراز مدت حالت انحصاری و ممانعت از رقابت را به میان می آورد، زیرا بخش اعظم سود حاصل از سرمايه گذاري

ورود بانک های خصوصی

و اثر حضور آنها در

اقتصاد

افغانستان

شاه پور میاخیل

مسوول ساحوی مرکز تحلیل معاملات و راپورهای مالی زون شمال

تواند تا حد زیادی بر فعالیت های تجاری کشور تأثیر گذار باشد. ورود بانکهای خصوصی به این سیستم یکی از عواملی است که توانسته سیستم بانکی کشور را شامل پیشرفت ها و تحولات زیادی نماید.

ضمن فعالیت های گسترده بانک های دولتی قبل از سال ۱۳۸۰ در کشور، هیچ گونه رقابتی میان آنها جهت پیشی گرفتن از یکدیگر و ایجاد نوآوری وجود نداشت. اما بعد از ایجاد نظام بانکی نوین و ورود بانک های خصوصی شاهد تحولات عمیقی در نظام بانکی کشور هستیم، به طوریکه می توان حضور بانک های خصوصی را در پهلو بانک های دولتی مشاهده کرد و آنها را رقیبی برای یک دیگر تلقی کرد.

مطابق بررسی های انجام شده، مواردی از قبیل ایجاد شفافیت در اطلاعات، افزایش رقابت بین البانکی، توسعه بانکداری الکترونیکی، ایجاد زمینه اشتغال، ایجاد رابطه با بانک های خارجی و امکان استفاده از منابع ارزاتر، تنوع در ربح و معرفی حسابهای جدید و متنوع سپرده گذاری و اجرای بانکداری بدون ربا به عنوان مهم ترین تحولات ایجاد شده در سیستم بانکی توسط نظام بانکی نوین بوده است.

با تصویب اولین طرح عمرانی کشور نیاز به وجود مؤسسات اعتباری افزایش یافت و بالاخره در سال ۱۳۸۲ اولین بانک خصوصی فعالیت بانکی خود را آغاز کرد. از ابتدای فعالیت این بانک ها تاکنون شاهد تحولات مفید و مؤثری در سیستم بانکی کشور هستیم که تردیدی نیست این تحولات بعد از ورود بانک های خصوصی در نظام بانکی شکل گرفته اند.

● ضروریاتی که موجب راه اندازی بانک های خصوصی شد:

بنابر دلایلی مختلف از جمله:

«

در قدم نخست لازم پنداشته می شود تا در رابطه به پیدایش آن بانک نظر گذرا داشته باشیم.

بانک: شخصیت حکمی است که به منظور ایجاد اعتبارات یا سرمایه گذاری مشغول داد و ستد و دریافت سپرده های پولی یا سایر وجوه قابل بازپرداخت از عموم برای حساب خود باشد.

بمیان آمدن بانک های خصوصی و نظام بانکی در افغانستان:

پس از سپری شدن ۳۰ سال جنگ و از بین رفتن زیربناهای اقتصادی خوشبختانه در سال ۱۳۸۰ دوباره نظام سیاسی و اقتصادی سالم نصیب وطن ما گردید و در پهلو ادامه فعالیت های بانک های دولتی نظام بانکی تازه با تأسیس اولین بانک خصوصی (کابل بانک) آغاز گردید و با تصویب قانون اساسی و سایر قوانین معتبر در کشور، به ویژه قانون بانکداری، د افغانستان بانک منحصی بانک مرکزی کشور توانست به تمام بانک های خصوصی و نمایندگی بانک های خارجی جواز فعالیت توزیع نماید و مطابق قانون د افغانستان بانک از آنها نظارت به عمل آورد. اکنون در حدود ۱۷ بانک دولتی و خصوصی با ده ها نمایندگی در سراسر کشور تحت قانون بانکداری و نظارت د افغانستان بانک فعالیت دارند.

اثر بانک های خصوصی در اقتصاد افغانستان:

طوری که می دانیم بخش وسیعی از فعالیت های تجاری کشور و خانواده ها با بانکها ارتباط مستقیم دارد. از اینرو می توان گفت، بانک ها نقشی اساسی را در اقتصاد کشور ایفاء می کنند و تحولات به وجود آمده در سیستم بانکی می

■ تحول دوم: شفافیت اطلاعات

در حقیقت با حضور بانک های خصوصی و ورود آنها به بورس، اطلاعات مالی به راحتی در اختیار عامه

«

۱) سال ها پس از ملی شدن بانک های کشور با وجود تأثیرات غیر قابل انکار، نظام بانکی در اجرای برنامه های اول و دوم توسعه، این نظام با درگیر شدن در تأمین حجم کلان منابع مالی مورد نیاز دستگاه های دولتی، انجام خدمات دولتی، فعالیت در فضایی که سیاست های پولی همواره تابع سیاست های مالی دولت بوده است و از همه مهم تر، انحصار مطلق و بازار نوپا و جوان و از آنجا که طبیعت انحصار موجب عدم رقابت و نهایتاً کاهش کیفیت خدمات خواهد شد که در نتیجه شاهد افت کلی خدمات پولی و مالی از سوی سیستم بانکی بودیم.

۲) با گذشت زمان شاهد بودیم که فعالیت های گسترده خانواده ها و فعالیت های تجاری با بانک ها از طریق حساب های پس انداز، وام ها و سایر خدمات مالی مرتبط بودند و از این رو به طور مستقیم تحت تأثیر قیمت گذاری و سایر کارکردهای بانک قرار می گرفتند. بنابر این احتمال می رفت هرگونه ناکارایی و یا فعالیت غیر رقابتی میان بانک ها، هزینه بیشتری را در مقایسه با سایر صنایع به اقتصاد وارد کند.

۳) با ملی شدن بانک ها فاصله با بانکداری روز جهانی زیادتیر و ارتباطات با بانکهای دنیا نیز به همان نسبت محدود بود.

۴) در سال های بعد از جنگ، کشور بیش از پیش به سرمایه گذاری و بازسازی نیاز داشت.

بنابراین مهم ترین اصلاحاتی که بانک مرکزی پس از جنگ های چند دهه گذشته در سیستم بانکی افغانستان انجام داد اجازه فعالیت بانک های خصوصی جهت فعالیت در سیستم بانکی با هدف رفع مشکلات ذکر شده بود.

به طور کلی، تحولات سیستم بانکی بعد از ورود بانک های خصوصی را می توان در هشت گروه طبقه بندی نمود:

■ تحول اول: مسئله احترام به مشتری

مسئله احترام به مشتری با حضور بانک های خصوصی در سیستم بانکی بیشتر رایج شده است. بدین ترتیب در سیستم بانکی مهم ترین عامل موفقیت که همانا جلب و جذب مشتری است، بیشتر مورد توجه قرار گرفت و خوشبختانه هم اکنون برخورد همه بانکهای دولتی و خصوصی با مشتریان بسیار خوب و محترمانه شده است.

نظر به اینکه نمی توانند آنرا خرج کنند مجبور به پایین آوردن نرخ ها شده اند. بناً رقابت بین البانکی می تواند از طریق کاهش هزینه خدمات بانکی باعث افزایش رشد اقتصاد و بالا بردن رفاه اجتماعی شود.

■ تحول پنجم: ایجاد اشتغال

بانک های خصوصی از یک سو افراد و کارشناسان خیره و باز نشسته بانکهای دولتی را جذب نموده و از سوی دیگر جوانان فعال و دانش آموخته را به استخدام درآوردند تا تجربیات گذشته آنها را گرفته و با ترکیب بانکداری نوین که دارای ویژگی هایی خوبی است، سیستم بانکی کشور را متحول و جهانی سازند، که در اثر آن زمینه کار برای هزاران جوان با تجربه و توانا مهیا گردیده است.

■ تحول ششم: ایجاد رابطه با بانک های خارجی و

امکان استفاده از منابع ارزانتر

روش ها و سیستم های نوین و بین المللی بانک های خصوصی در کنار بانک های دولتی سبب شد تا بانک های خارجی راحت تر و مطمئن تر با بانک های داخلی ارتباط برقرار نمایند، چون بانک های خصوصی و دولتی در شرایط فعلی کشور با پیشرفت های جهانی در سیستم بانکداری هماهنگ بوده. این تحول موجب شد تا شرکت ها و صنایع داخلی بتوانند منابع ارزانتر بدست آورند، لذا قیمت تمام شد پول برای شرکت های داخلی کاهش پیدا کرد.

■ تحول هفتم: تنوع در ربح و معرفی حسابهای جدید

سپرده

از دیگر تحولات ایجاد شده می توان از فعالیت ها در بخش سپرده گذاری، تنوع در تعیین ربح و معرفی حسابهای جدید سپرده نام برد، معرفی سپرده های گوناگون با شرایط و مدت مختلف النوع از ابتداء در بانکهای خصوصی مطرح و در بانکهای دولتی نیز

«

مردم قرار گرفته است. همانطوری که می دانیم یکی از دلایل فساد در هر نقطه دنیا، شفاف نبودن اطلاعات است. اگر اطلاعات در اختیار همه مردم، مخصوصاً در اختیار کارشناسان نباشد در دراز مدت آسیب های زیادی را بر اقتصاد کشور ها وارد می نماید، بنابر این وجود شفافیت اطلاعات با ورود بانک های خصوصی توانسته به تصمیم گیری های مردم کمک زیادی کند.

■ تحول سوم: توسعه بانکداری الکترونیکی

استفاده از بانکداری الکترونیکی، مُدرن و بهره برداری از ابزارهای نوین مانند انترنت بانکینگ، معرفی انواع کارت های اعتباری، نقدی و خرید و هم چنین خدماتی مانند: تلفن بانکینگ، پیام ها، که تقریباً مشتریان را از مراجعه به شعب بانکها بی نیاز می سازد و مشتریان بانک ها به راحتی می توانند به وسیله ابزار های گوناگون معلومات مورد نظر در حساب خود را دریافت نمایند.

■ تحول چهارم: ایجاد رقابت میان بانک ها

بعد از ورود بانک های خصوصی، تغییراتی محسوس در سیستم بانکی افغانستان به چشم می خورد که باعث گردیده است بسیاری از محققان و کارشناسان اقتصادی به تغییر شرایط رقابتی در صنعت بانکداری امیدوار گردند، دلیل اصلی برای بسیاری از این انتظارات علاوه بر بهبود کیفیت خدمات، کاهش فاصله میان نرخ بهره سپرده ها، نرخ بهره وام ها و تسهیلات اعطایی است، دلیل قابل توجه دیگر برای خوشبینی بسیاری از محققان در باره افزایش رقابت و کاهش تمرکز در سیستم بانکی افغانستان، اثر گذاری ورود بانک های خصوصی در پهلوی بانک های دولتی است.

قبل از ورود بانکهای خصوصی، ربح کمی به سپرده گذاران پرداخت می شد، که با ورود بانک های خصوصی رقابت جهت جذب سپرده ها که منبع اصلی درآمد بانکها را تشکیل میدهد به شدت افزایش یافت که در نتیجه نرخ ربح پرداختی به سپرده گذاران نیز افزایش یافت. از طرف دیگر بانک ها جهت رقابت برای جذب سپرده گذاران ناچار به بکارگیری تکنالوژی و فناوری روز (ATM، کارت های اعتباری و...) پیاده سازی بانکداری الکترونیکی جهت دسترسی آسان و به موقع مردم به انواع خدمات بانکی و استفاده از نیروی مجرب و پرتوان بودند که هزینه های سیستم بانکداری را افزایش داد.

عامل دیگری که منجر به افزایش رقابت بین بانکها و کاهش قیمت خدمات پولی و مالی از جانب سیستم بانکی شده است افزایش در تعداد بانکها می باشد که سپرده های زیادی را با افزایش نرخ ربح جمعآوری کرده اند، ولی

باشند. اگر دولت نظارت پولي بر بانک های دولتي نداشته باشد عملاً جهت گیری آنها در ارائه تسهیلات به سمت فعالیت های غیر مولد هم چنان ادامه پیدا می کند به طوریکه نتیجه آن وقوع مشکلاتی چون گرانی در بخش هایی از اقتصاد کشور خواهد بود.

۳) برای آنکه بانک های خصوصی جسارت و شهامت بیشتری را برای مشارکت در فعالیت های تولیدی داشته باشند باید دولت با پشتیبانی های فکری و ابزارهای خود از آنها حمایت بیشتر به عمل آورد. نظارت دولت بر فعالیت های بانک ها سبب می شود تا جریان موجود بین آنها به انحراف کشیده نشود و موجبات ایجاد مشکل برای مردم جامعه و کشور را فراهم نکند. بانک های خصوصی از بسیاری از ریسک های سیاسی و طرح های تکلیفی به دور هستند و برای نحوه بکارگیری سپرده های مردم در طرح های اقتصادی اشتغال زا چه صنعتی و چه زراعتی با مطالعات دقیق کارشناسی و در نظر گرفتن هزینه فایده اقدام می کنند زیرا بر این باورند که یک مؤسسه اقتصادی قبل از هر چیز باید به فکر حفظ دوام و بقای خود باشد تا بتواند خدمات لازم را به جامعه ارائه دهد.

۴) فعالیت بانک های خصوصی باید هر چه بیشتر از امروز شکل مردمی به خود بگیرد و باید طوری فعالیت های خود را عیار سازند که کلیه مردم عزیز کشور ما بتوانند از خدمات و سایر تسهیلات آنها بهره بگیرند.

بنابر این می توان نتیجه گرفت توسعه بانک های خصوصی و دولتی می تواند موجب تحولات بیشتری بر سیستم بانکی و حتی اقتصاد کشور شود. در پایان با توجه به مطالبی که ذکر گردید عواملی را که موجب توسعه بیشتر فعالیت بانک های خصوصی می گردد به طور خلاصه در چند مورد بیان می کنیم:

- ۱) قوانین بانکی متناسب با فعالیت های بانک های خصوصی
- ۲) تغییر نگرش دولت به بانک های خصوصی از اجرایی به نظارتی
- ۳) آموزش اصول نظام بانکداری متناسب با فعالیت های بانک های خصوصی
- ۴) از بین بردن شرایط نابرابر در رقابت بین بانک ها
- ۵) آموزش و تربیت نیروهای جوان در مراکز علمی-آموزشی و پوهنتون ها متناسب با اصول بانکداری خصوصی ■

پیگیری و تکرار شد و این تنوع، بخشی از خدمات بانکهای کشور برای سپرده گذاران بود.

■ تحول هشتم: اجرای بانکداری بدون ربا

یکی دیگر از نکات مثبت حضور بانک های خصوصی دوشا دوش بانکهای دولتی این است که بانک های متذکره بانکداری بدون ربا را طی چند سال اخیر اعمال کرده اند و بانک های خصوصی به عنوان وکیل مردم در قبال سپرده های که از آنها می گیرند مسوول هستند.

● تأثیر حضور بانک های خصوصی بر عملکرد بانک های دولتی:

آثار و پیامد های مثبت حضور بانک های خصوصی در صحنه به تدریج در نحوه سرویس دهی و طرز برخورد کارکنان شعب بانک های دولتی با مشتریان نمایان می شود، شعب بانک های دولتی هم توانسته اند تحول لازم را در ارتقای کیفی خدمات و تعامل خود با مشتری ایجاد نمایند.

● راهکارهای که برای عملکرد بهتر بانک های خصوصی می توان مطرح کرد:

۱) بانکها باید به طور روز افزون در پهلوی بانکداری سنتی از عقود مشارکتی (با نرخ سود شناور) استفاده نمایند. چون اساس بانکداری اسلامی، بر مبنای عقود مشارکتی استوار است.

۲) جهت گیری تسهیلات بانک های خصوصی بیشتر به سمت بخش های خدماتی است و دولت باید حمایت بیشتر خود را شامل حال بانک های دولتی و خصوصی نماید تا آنها بتوانند بغیر از عرضه خدمات نقش پر رنگ خود را در بخش های زیربنایی و مولد معطوف نمایند و همچنان از فعالیت های بانکها نظارت نموده و کنترل لازم خویشرا بر همه بانک ها داشته

اسپای مجدد اقتصاد جهان

شروط بر تجدید نظر در پالیسی های انكشافی

را مبنی بر قبولی یا رد یورو منحیث پول ملی شان اتخاذ بدارند. با در نظر داشت شرایط عضویت اتحادیه اروپا قبولی یورو منحیث پول ملی یک امر حتمی است اما در شرایط فعلی کاریست دشوار.

ایملو بوتین، رئیس سانتاندر در یک مصاحبه اختصاصی با بنکر گفته است که ساحه یورو و اروپا برخلاف گذشته ها از بحران موجود بسیار به سادگی و زودی نجات خواهد یافت که این گفته وی خبرساز ترین موضوع را ظرف این ماه تشکیل داده است.

این در حالیست که وزیر مالیه لوگزامبورگ لوک فرایدن و نخست وزیر اسبق پولند ماریک بیلکا در ارتباط به بهبود وضعیت مالی جهان چندان خوشبین نمیشاند. با وجود مشکلات در ساحه یورو، باز هم ضرورت شدیدی برای همبستگی و حتی واحد پولی مشترک در این منطقه وجود دارد.

بهبود وضعیت مالی و تجدید نظر در پالیسی های انكشافی نه تنها اینکه یک مسئله بحث برانگیز برای کشور ها است، بلکه تمام بانکها و کمپنی های مالی جهان بایست طرح های مؤثری را برای بیرون رفت از بحران مالی جهان ارائه نموده و برای تسریع روند بهبود، بسته های محرک مالی را به اقتصاد کشور های شان وارد نمایند. ■

منبع: دی بانکر

برگردان: مسعود ودان

بحران مالی نه تنها اینکه در امریکا و اروپا به پایان نینجامیده و نیازمند اصلاحات مجدد پالیسی های انكشافی است، بلکه سایر کشور های جهان که در گذشته دارای رشد خوبی بودند و مدل های انكشافی مؤثری در اختیار داشتند، در حال حاضر در وضعیتی خوبی قرار ندارند و باید یک سلسله تغییرات در روند اجرای پالیسی هایشان وارد نمایند.

به گونه مثال میتوان از کوریای جنوبی یاد آوری نمود، کشوری که با عرضه محصولات متنوع تجاری توانست خود را شامل بازار های انكشافی جهان نماید. آیا علاقمندی به سامسنگ و هایوندای میتواند کوریای جنوبی را به یک دوره جدید انكشافی وارد کند، در حالیکه مردم تقاضای بالاتر از آنرا دارند؟

لارد دیزای پروفیسور متقاعد مسائل اقتصادی در مکتب اقتصاد لندن میگوید، که نبود پالیسی های معقول و برنامه های اصلاحی در هند ممکن باعث شود که این کشور عضویت بی آر آی سی را از دست بدهد، در حالیکه لوس کاستیلا، وزیر مالیه پیرو معتقد است که میزان بلند رشد کشورش تنها کلیدی برای رسیدن به مرحله بعدی بهبود و بیرون رفت از بحران میباشد.

با این حال برای یک تعداد کشور ها تصویری از آینده اقتصاد کشور شان چندان به وضاحت قابل دید نمیشاند. هفت دولت جدید عضو اتحادیه اروپا - NMS7 - با وصف همه مشکلات و چالشهای موجود در منطقه یورو سرانجام باید تصمیم خود

اخبار اقتصادی جهان

نرخ تورم در ایران از مرز ۳۰ در صد گذشت

مرکز آمار ایران نرخ تورم الی پایان حوت سال ۱۳۹۱ را ۳۱.۵ در صد اعلام نموده است که بیشترین افزایش قیمت کالاها و خدمات مربوط به دخانیات ۷۸ درصد و بعد از آن سبزیجات و حبوبات ۶۸ درصد گفته شده است. طی ۱۷ سال گذشته اولین بار است که نرخ تورم از مرز ۳۰ در صد می گذرد، این در حالیست که بانک مرکزی ایران در ماه جدی سال ۱۳۹۱ نرخ تورم را ۲۸ درصد اعلام کرده بود.

در سال ۱۳۷۴ بعد از بروز بحران بازپرداخت بدهی های خارجی و کاهش قیمت نفت، نرخ تورم درین کشور به مرز ۵۰ در صد رسید، اما این بحران کنترل گردید و تورم کاهش یافت.

قیمت ماهی و محصولات دریایی در ماه حوت سال ۱۳۹۱ حدود ۶۰ درصد و گوشت سرخ و سفید در حدود ۵۰ درصد افزایش یافته است که کمترین افزایش نرخ تورم مربوط به حوزه آموزش و حوزه فرهنگی و تفریحی بوده است.

نرخ تورم در ایران از ماه حمل الی اخیر سال ۱۳۹۱ بین ۲۶.۴ و ۳۱.۵ در صد در نوسان بوده است که رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس ایران در مصاحبه یی که با سایت خبری آنلاین داشت پیش بینی کرده است که با وجود اینکه ایران در تلاش ریفرم پولی در سال ۱۳۹۲ است اما با آنهم نرخ تورم درین کشور به بیش از ۳۵ در صد خواهد رسید.

علاوه بر مشکلات ساختاری اقتصادی و سیاسی ایران که ایجاد کننده زمینه مساعد برای بروز رکود و تداوم تورم بوده است، از اواخر سال ۱۳۹۰ ایران با تشدید تحریم های بین المللی مواجه شد که با محدود کردن صادرات نفت و ایجاد موانعی در مبادلات بانکی، به خصوص در زمینه دریافت درآمد های ارزی، امکان ادامه واردات کالا به بهای گزاف کاهش یافت و کمبودی های جدی به وجود آمد. ■

منبع: بی بی سی

میزان رشد کارخانه ها در چین در ماه مارچ افزایش

چشمگیری یافته است

فعالیت کارخانه های ساخت و ساز چین در مدت ۱۱ ماه در جریان ماه مارچ رشد قابل ملاحظه یافته است که نشان دهنده دوام بازیابی و بهبود وضعیت اقتصادی در آن کشور میباشد.

اطلاعات رسمی نشان میدهند که شاخصه مدیر خریداری (PMI) در ماه مارچ در ۵۰.۹ درصد بود که نشان دهنده صعود از ۵۰.۱ درصد در ماه فبروری میباشد. صعود از حد ۵۰ درصد بیانگر انکشاف و رشد میباشد.

اقتصاد چین در مدت ۱۳ سال در حال بیرون آمدن از بدترین رکود اقتصادی میباشد.

کارشناسان مسایل اقتصادی میگویند که میزان تقاضا و عرضه از طریق سازگاری و رسیدگی جدی به تقاضای داخلی اداره میگردد.

ماه مارچ بحیث یک ماه مهم جهت ارزیابی فعالیت های ساخت و ساز محسوب میشود قسمیکه در ماه جنوری و فبروری با رخصتی سال جدید قمری تمام شرکت ها و کارخانه ها بسته میشوند، معلومات رشد و انکشاف غیر قابل دید بود.

پس از رخصتی کارخانه ها بطور معمول سعی و تلاش می ورزند تا در کار و فعالیت خود افزایش بعمل آورند. تحلیل گران مسایل اقتصادی میگویند که بهبود وضعیت اقتصادی جهان نیز درین رشد بی تاثیر نبوده است.

ژانگ لیگون، کارشناس دولتی در مرکز تحقیقات انکشافی می گوید: رشد شاخصه که سیر رو به پائین دو ماه اول سال (جنوری و فبروری) را تغییر داد، نشان دهنده آنست که وضعیت اقتصادی در مجموع روبه ثبات و پایداری است.

یک سروی خاص HSBC نشان میدهد که PMI از ۵۰.۴ در ماه فبروری به ۵۱.۶ درصد بالا رفته است.

ولی با اینکه شرایط بهبود یافته، ضمناً بازیابی و بهبودی وضعیت اقتصادی با چالش نیز روبرو شده است که میتوان از کاهش تقاضای بازار های کلیدی و عمده مانند اروپا و ایالات متحده امریکا در ماه های اخیر یاد اوری نمود. ■

منبع: بی بی سی

برگردان: مسعود ودان

«

اې سي ډي غونډې د پراختيا صندوق جوړولو پرېکړه وکړه

د "اسيا همکارۍ خبرې" ټولنه چې پر جوړیدو يې اوس څه پاسه يوه لسيزه تېرېږي، د دوشنبې ناسته يې چې د وری په ۸ کې جوړ شو د غږيو هېوادونو د بهرنیو چارو وزیرانو ۱۱ مه کلنې غونډه وه.

د جمعې ورځې ناستې ته تاجک ولسمشر امام علی رحمان په وینا کې وویل: غونډه باید یوه داسې ستراتیژي چمتو کړي چې له مخې يې غږی هېوادونه د خوړو خونديتوب، انرژۍ سرچینو، چاپیریال او بنسټیزې ودانۍ پر چارو سره بحث او خبرې وکړي.

د تاجکستان بهرنیو چارو وزیر همراه خان ظریفی وویل: د هېواد تگلاره يې د ورېښمو دودیزې لارې راژوندي کول دي: "بنسټیزه خبره د اسيا ټولو هېوادونو دريځونو همغږي ده، په تېره بیا په اقتصادي برخو کې، چې د لارو او تماسونو ټینګښت دی، دا تر ډېره د وسپنې پټلې او د بسونو ټک راټک لارې دي او تر ټولو مهمه تگلاره چې مور يې لرو ورېښمو لارې ژوندي کول دي، چې په نوې بڼه او وضعه او هغو امکاناتو له مخې چې نن ورځ په لاس کې دي"

د "اسيا همکارۍ خبرې" ټولنه په ۲۰۰۲ کال کې د ټایلنډ په چام کې پرانیستل شوه، چې د ۱۸ اسیایي هېوادونو بهرنیو چارو وزیران په کې د لومړي ځل لپاره راغونډ شوي و. له هماغه پیل راهیسې د دغې ټولنې غړيو هېوادونو بهرنیو چارو وزیران په کلني ډول سره غونډېږي.

د ایران د بهرنیو چارو وزیر علی اکبر صالحی وايي: د اسيا همکارۍ خبرې ټولنه اوس د خپل جوړښت پر پیاوړتیا سره همغږی ده.

دغه غونډه لس کاله مخکې پیل شوې، تر ننه پورې يې یو ډېر منظم جوړښت نه درلود، خو په کویت کې له سرمشرېي راهیسې او په تېره بیا دې غونډه کې چې تاجکستان وه، پر دې ټینګار و چې دا ټولنه باید له دې وروسته په داسې غونډه بدله شي چې څواکمن جوړښت ولري.

د اسيا همکارۍ خبرې ټولنه یا اې سي ډي اوس مهال ۳۲ غړي هېوادونه لري، چې افغانستان په کې د ۲۰۱۲ کال سپټمبر کې د ملګریو ملتونو عمومي اسامبلې په غنډو کې د دغې ټولنې بهرنیو چارو وزیر زلمي رسول چې د دوشنبې غونډه کې يې د خپل هېواد استازیتوب کاوه، باور لری چې هېواد يې د خپل موقعیت له مخې د سیمې بیلابیلو برخو ترمنځ تړاو جوړولی شي:

"افغانستان د خپل جغرافیایي موقعیت له مخې په اسيا کې یو ډېر مهم ځای دی. افغانستان یو داسې هېواد دی چې مرکزي اسيا له جنوبي اسيا او هم مرکزي اسيا له منځني ختیځ سره تړلی شي. له همدې مخې د انرژۍ امکانات چې په منځني اسيا کې شته او هم په جنوبي اسيا کې چې د انرژۍ کمښت دی، افغانستان يې په منځ کې دی. دغه تړاو هم د اسيا او هم د سیمې ټولو هېوادونو ته ګټه لري او افغانستان هم ترې خپله ګټه اخلي. په همدې وخت کې په افغانستان کې سوله او کراري د سیمې له سولې او کراري سره مخامخ تړاو لري. دا بڼې چې ارام او پر مختللی افغانستان د ټولې سیمې په خیر دی او سیمه ایز هکاري زموږ لپاره ډېره مهمه ده."

د ایران د بهرنیو چارو وزیر علی اکبر صالحی بیا وویل: د پراختیایي چارو صندوق جوړولو پرېکړه د دوشنبې غونډې له لاسته راوړنو وه. له نېکمرغه پرېکړه شوې چې د پراختیا یو صندوق جوړ شي، چې نژدې دوه ملیارډ ډالره پیسې به په کې غونډېږي، کویټ يې د ۳۰۰ ملیون ډالرو ټیټر وهلي، چې که خدای کول راتلونکي کې په نورې ژمنې هم کېږي، چې له مخې يې په اسيا کې د کمې پرمختیا هېوادونه وکولی شي له دغه صندوقه د خپلو اړتیاوو لپاره ګټه واخلي.

د "اسيا همکارۍ خبرې" ټولنې له غونډو سره ځینې کارپوهان خپلې هیلې تړي، خو یو شمېر نور بیا باور ښيي چې د دغو هېوادونو کورنی او هم خپلمنځي ستونزې د دوی ترمنځ د اقتصادي، سوداګریزو او نورو بیلابیلو همکاريو پر وړاندې خنډونه جوړوي. ■

منبع: بی بی سی پښتو

اوبه د هېواد په اقتصاد کې مهمه ونډه لري

محمد داوود نیازی

اجنډا کې شامله کړه د کانفرانس گډون والو د راپوړيو والي دا پریکړه وکړه چې اوبه یوه اقتصادي ماده ده. د طبیعي سرچینو لکه ځمکه، ځنگل، کان، ژویو په خلاف د اوبو اغیزه له سیاسي پولو بهر هم موجوده وي لکه: د سیندونو جریان په څو هېوادونو کې. په تیرو زمانو کې به جگړې د خاورو او ښارونو د نیولو په سروې خو اوس کارپوهان اټکل کوي چې د راتلونکو جگړو یوه لویه برخه به د اوبو د سرچینو د کنټرول په سر وي. همدا اوس د عربو او اسرایلو د لانجې او کشمکش یو مهم ټکی د اوبو د ونډې په اړه اختلاف دی. پاکستان که څه هم په ظاهره د کشمیریانو د حقونو په موخه له هند سره اختلافات لري خو هلته هم یو ډیر اصلي جنجال د اوبو د کنټرول په موخه دی. دغه راز زموږ په شمال کې په منځني اسیا کې د ډیری کارپوهانو په اند، د بیلابیلو جمهوریتونو تر منځ د پټ کشمکش اصلي ټکی د اوبو کنټرول دی.

افغانستان د نړۍ هغه هېواد دی چې سیندونه یې له خپلې خاورې سرچینه اخلي، خو اوبه یې تر ډیره بریده نورو هېوادونو ته ځي. لکه څنګه چې کشمیر د خپلو اوبو د سرچینو په موخه د جگړې او کشمکش میدان دی، همداسې د افغانستان د دېرش کلونو کشمکشونو یو سبب همدا اوبه دي.

اوبه د ژوند له اړینو اړتیاوو څخه شمیرل کیږي، په نړۍ کې انسان پرته له اوبو ژوند نشي تیږولی، اوبه د انسانانو په ژوند کې په مخامخ او نا مخامخ ډول ځانګړی اهمیت لري، په نړۍ کې هیڅ یو ژوندی موجود خپل ژوند پرته له اوبو مخ ته نشي وړلی، اوبه د ځمکې په سر د سیندنو، ویالو، سمندرونو، بخار او کنگل په ډول شتون لري. اوبه د دې تر څنګ چې د انسانانو او وحشي ځناورو په ورځني ژوند کې د څښاک له لارې اهمیت لري د انسانانو په اقتصادي ژوند کې هم خورا اهمیت لري. د اوبو د اقتصادي اهمیت په اړه په کال ۱۹۹۹ کې د بولین په نړیوال کانفرانس کې د اوبو اقتصادي اهمیت په نړۍ واله کچه مطرحه شو او دا سکالو یې د یووشتمې پیړۍ په

رابهیري او له بله پلوه د سیندونو تل په ټولیزه توګه کوچني او تنګي بڼه لري چې له همدې امله د ځمکو د تخریب سبب ګرځي. د افغانستان د روانو اوبو له جملې څخه ۱۱ سلنه د پاکستان خاورې ته ۱۰ سلنه د ازبکستان او ترکمنستان خاورې ته ۷۹ سلنه د هېواد پولو په دننه کې ولاړو اوبو دښتونو او جهیلونو ته ورتوئیري. د افغانستان سیندونه د اوبو لرونکو حوزو له مخې په څلورو برخو ویشل شوي:

لومړۍ حوزه: د هندوکش د غرونو شمالي سیمه چې په هغه کې د امو سیند او د هغه مرستیالان سیندونه (کوکچې، د واخان، بدخشان، او دکندوز) شامل دي.

دویمه حوزه: د هندوکش د غرونو سهيلي سیمې چې په هغه کې د کابل سیند او د هغه مرستیالان (کنړ، علینګار، الیشنگ، پنجشیر او لوګر) سیندونه شامل دي.

دریمه حوزه: د بابا د غره مرکزي او شمالي سیمې او د سفید کوه د غره شمالي او سهيلي سیمې چې په هغې کې د (تاشقرغان (خلم) بلخ آب (عشق اباد) د اندخوي آب سفید (میرآباد) د مرغاب او هریرود) سیندونه شامل دي.

څلورمه حوزه: د بابا او سفید کوه د غرونو جنوبي سیمې چې په هغې کې د (هلمند، ارغنداب، خاشرود، ادرسکن، ګودزیره، د چيګائي کوچني سیند او د پشین لوره) سیندونه شامل دي.

د ولسمشر کرزي د حکومت په تیرو یولسو کلونو کې د افغانستان هر اړخیزې پرمختګ ته پاملرنه وشوه خو یوه هغه برخه چې پاملرنه په کې ډیره لږ وه، د اوبو د کنټرول برخه وه. د ځینو کارپوهانو په اند، د افغانستان ګاونډي په افغانستان کې د اوبو د هر نوي او مهم بند له جوړولو سره مخالفت کوي او همدا پټ مخالفت د دې سبب ګرځیدلی دی چې پانګه اچوونکي او مرسته کوونکي دې ته زړه ښه نه کړي چې د اوبو لګولو په لویو پروژو پانګونه وکړي.

په تېرو یوولس کلونو کې د افغانستان د اوبو په اړه د ګاونډیو د پټ

«

افغانستان د اوبو له کبله یو غني هېواد دی چې د اوبو کلنی جریان یې ۵۷ میلیارد متره مکعبو ته رسیري. څیړنې ښایي چې په افغانستان کې نظر د اوبو نورو سرچینو ته له سیندو او کانالونو ډیره ګټه پورته کیږي، د ارقامو له مخې د اوبو د لګولو د سیستم ۸۴ سلنه سیندونه او کانالونه، ۸ سلنه چینې ۷ سلنه کاریزونو او ۱ سلنه څاګانې جوړوي. د افغانستان د اوبو زیرمې سیندونه او ولاړې اوبه یا جهیلونه دي. د افغانستان ولاړې اوبه ډیری په مرکزی او یا غرنیو سیمو او په غربي دښتونو کې شتون لري. د افغانستان د اوبو سرچینې او اوبه اخستونکي حوزې د هندوکش لړۍ او د هغه لورې څو کې جوړوي په تیره بیا هغه تلپاتې واورې چې د واخان، پامیر، ختیځ او لویدیځ هندوکش او د بابا په غره باندې کلونه کلونه پرتې وي. په پسرلي او دوبي کې ویلي کیږي او په بیلا بیلو حوزو کې بهیدونکي اوبه منځته راوړي، همدا اوبه او سیندونه د پسرلي او دوبي په موسمونو کې دومره زیاني او طوفاني کیږي چې د کافي نباتاتو د نه شتون له کبله د ځمکو د ویجاړۍ او ښویدني سبب ګرځي چې کرنیزې ځمکې هم له ځانه سره خرابوي. په ټولیز ډول د افغانستان سیندونه د اوبو بهیدنه تونده ده چې د اصلي سیندونه مرستیالان د لوړو څوکو څخه سر چینه اخلي او په کبرو ورو لارو مخ په ځوو

په هرات ولایت کې د سلما هغه بند جوړ شي له جوړېدو سره به یې ۱۸۵ زره ایکړه ځمکه خړوبه شي او ۴۲ مېگاواټه برېښنا به تولید کړي. همدا رنگه افغانستان ۵۵۰ میگا واټه برېښنا خپله تولیدوي او ۵۰۰ میگا واټه وارداتي برېښنا لري په داسې حال کې چې د افغانستان اوبه د ۲۵۰۰۰ میگا واټه برېښنا د تولید ظرفیت لري او د ټول افغانستان د رېولو لپاره یوازې ۸۰۰۰ زره میگا واټو برېښنا ته اړتیا ده. د افغانستان په ټولو سیندونو ۵۴۵ بندونو د جوړېدو امکان شته په رغولو سره به یې په هېواد کې کرنیزه ځمکه ډیره شي ماشيني رغاو (صنعت) لپاره به لا ډیر اومه مواد او برېښنا په اختیار کې ورکړل شي چې افغانستان به د ماشيني رغاو (صنعت) په برخه کې ډیر پرمختګ وکړي. له بله پلوه مور به کابو ۱۷۰۰۰ میگا واټه صادراتي برېښنا هم ولرو همدارنگه د برېښنا د بندونو په جوړېدا سره به زموږ ترانزیتي ستونزې هم له گاونډیو هېوادونو سره پای ته ورسېږي. ■

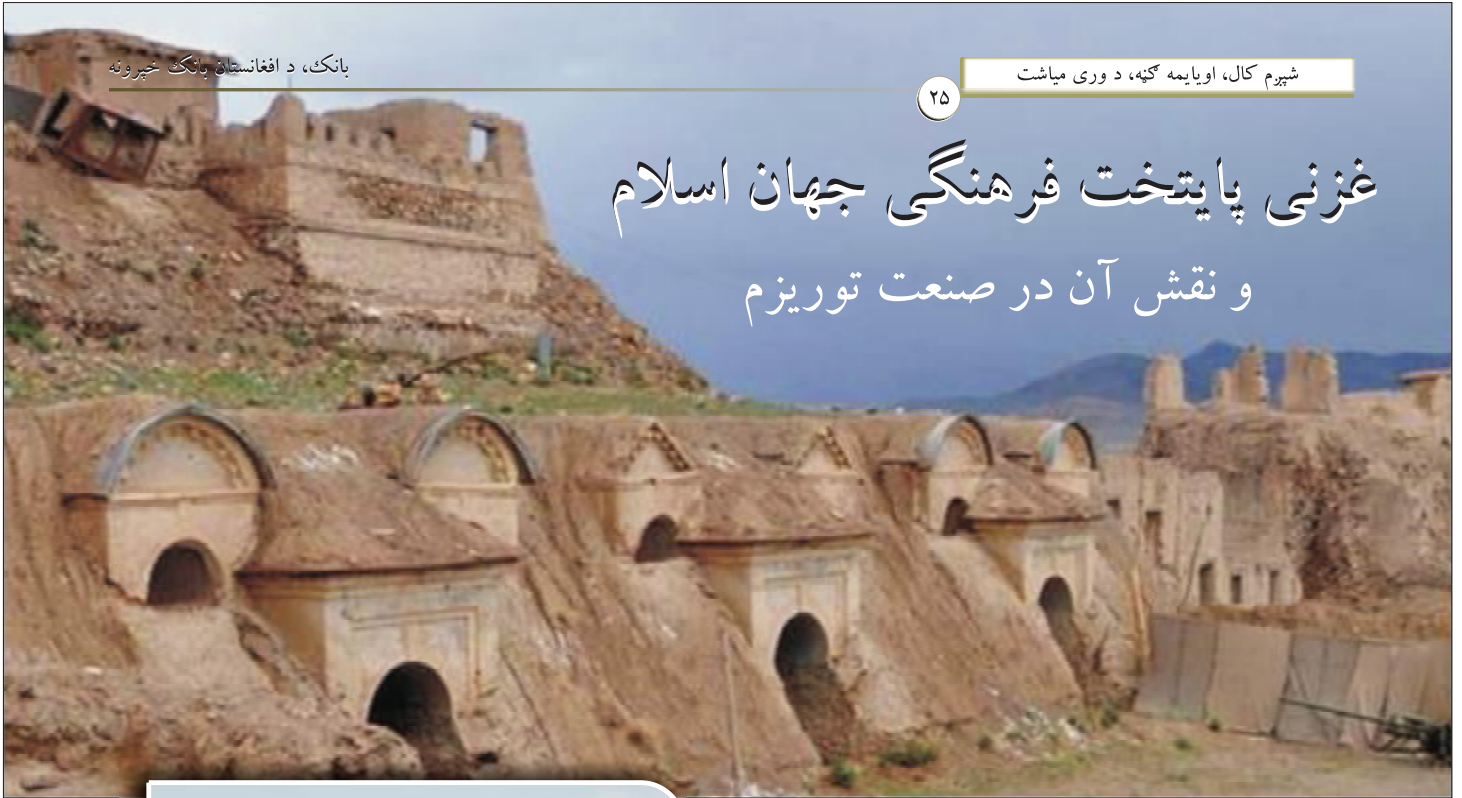

سیاست د کونړ، سلما او مچلغو بندونه دي کله چې افغان حکومت وغوښتل چې د بهرنیانو په مرسته د کونړ د اوبو یوه برخه راستنه کړي او د افغانستان په ختیځ کې ځمکو ته اوبه برابرې کړي نو د نوموړې پروژې او نورو پروژو د تخریب لپاره څو ځله د ترهګرو بریدونه وشول او ان هغه جاپانی ماهر ووژل شو چې د دې پروژې لپاره یې کار کاوه.

هغوی چې دغه دوه پروژې او په هغو باندې حملې یې له نږدې څارلې دي، په دې نظر دي چې تر پردې شاه د پاکستان او ایران لاس و. د اوبو د حقونو د کنونشن مطابق زموږ گاونډي هم حق لري چې له دغو اوبو ګټه پورته کړي، خو دغه ګټه خپل اصول او مقررات لري. اوس مهال گاونډي په خپل سر دغو اوبو ته بندونه جوړوي او په خپله خوښه یې له دې چې افغاني لوری وپوښتي، ګټه ترې پورته کوي. څرنگه چې د دوی ګټه پورته کونه په ځینو موردونو کې د اوبو له نړیوالو حقوقو سره سمون نه خوري، نو د دې لپاره چې نامشروع ګټې ته ادامه ورکړي او بلکې په راتلونکي کې لا زیاته ګټه پورته کړي، په افغانستان کې د اوبو د پروژو په تخریب کې برخه اخلي.

اوبه د هېواد په اقتصاد کې خورا مهمه ونډه لري د سارې په ډول که د هېواد

غزني پایتخت فرهنگي جهان اسلام و نقش آن در صنعت توريزم

سازمان علمی - فرهنگي کنفرانس اسلامي موسوم به (او- آی - سي) در ششمين اجلاس خود با حضور وزيران فرهنگ کشور های عضو در سال ۲۰۰۷، غزني را به عنوان پایتخت تمدن اسلامي در سال ۲۰۱۳ انتخاب کردند، بعد از گذشت پنج سال بالاخره به روز شنبه مورخ ۲۴ حمل ۱۳۹۲ مراسم رسمي کسب نام غزني به عنوان پایتخت فرهنگي جهان اسلام آغاز شد. درين مراسم که با حضور داشت اراکين بلند رتبه دولتي، اعضای مجلسين، نمايندگان مردم از ولايات مختلف کشور، نمايندگان کشور های خارجي و نماينده (او - آی - سي) تدوير یافته بود غزني رسماً به حيث پایتخت فرهنگي جهان اسلام نام گذاري شد.

حالا که بحث غزنه و آن عظمت تاريخي و جايگاه فرهنگي پيشين آن مطرح است و مقام عالي اين شهر بعد از اين در انتظار جهانيان شهره آفاق می گردد، اين سرزمين پس از ظلمت قرون چون ستارگان نوراني می درخشد، اين سرزمين، سرزمين ادب، عرفان و ميدان

«

بزرگ داستان، کلید فتوحات و قهرمانی ها و دروازه ورودی به آسیای میانه است.

غزنه در قلمرو اسکان چند هزار ساله بشر، پایتخت امپراطوران بزرگ با فضای نهایت معمارانه، شهر عرفاً، زهاد و شعرای نامدار، سرزمین ماندگار، عروس البلاد و آفاق دانش و اندیشه بوده است.

غزنی بهترین جاذبه های بینظیر توریسم در بخش هنرهای دوره اسلامی و قبل از آن را با خود دارد، از جمله میتوان در عصر حاضر از موزیم هنرهای اسلامی این شهر که شامل اشیاء تزئیناتی کاخ غزنه، سایر وسایل زینتی خانه های اشراف غزنی و گنجینه نوشتاری حکیم سنایی غزنوی و غیره است. غزنی یکی از مراکز مهم تمدن های باستانی بشری بوده و آثار باستانی موجود در آن به عنوان بیان کننده بخش عظیمی از تاریخ تمدن بشری، جاذبه های ارزشمندی را برای جهان گردان دارد.

افغانستان جاذبه های گوناگون طبیعی، فرهنگی و تاریخی را در غزنه و سایر ولایات خود که در اختیار اقتصاد کشور می باشد دارد. اگر ما این موهبت های جهان گردی که قدرت تولید درآمد ارزی مستمر را دارد توسعه دهیم، این امر می تواند سبب توسعه پایدار اقتصادی و اجتماعی کشور گردد. در حال حاضر منبع اصلی تأمین در آمد های دولت را کمک های سازمان ملل متحد، بانک توسعه آسیایی، کمک های جامعه جهانی و صندوق بین المللی پول تشکیل میدهد که قطع آن موجب ایجاد یک وضعیت ناپایدار اقتصادی و اجتماعی شده و امکان برنامه ریزی دراز مدت ملی را محدود می سازد، بناً لازم است تا کشور از قید کمک های بلاعوض و سایر قرضه های خارجی نجات یابد، گزینه های دیگری را نیز درین مورد بررسی نماییم که یکی ازین راه ها، توسعه جهان گردی و توریسم جهت بهره گیری از منابع

فرهنگی، تاریخی، طبیعی، زیارتی، حیات وحش و اقلیم کشور که جاذبه بیشتری برای علاقمندان به سفر، جهت دیدنی های سابق و جدید افغانستان از منابع بالقوه است که میتواند درآمد چندین میلیارد دلاری را برای اقتصاد کشور در صورتیکه برنامه ریزی دقیق وجود داشته باشد و امنیت تأمین گردد به ارمغان آورد.

نقش توریسم به توسعه اقتصاد کشور ما ارتباط مستقیم دارد، زیرا توسعه این صنعت سبب کاهش بیکاری، کسب درآمد، تنوع فعالیت های اقتصادی، افزایش صادرات، شناخت بیشتر کشور در انظار جهان گردان، امکان سرمایه گذاری خارجی، به جریان افتادن سیستم اقتصادی کشور، انکشاف و ترقی شبکه های حمل و نقل هوایی و زمینی، همکاری و مبادلات منطقی و بین المللی در عرصه های مختلف و به کار افتادن تجهیزات داخلی به طریقه های مختلف میگردد.

در مجموع صنعت توریسم یک صنعت خدماتی است که مشاغل گوناگونی را در بازار های کار عرضه میکند مانند: اشتغال در رستوران ها، هتل ها، چایخانه ها، فروشگاه های صنایع دستی، به کار افتادن شرکت های ترانسپورتی، راهنمایان برای توریستها و... همه به نیروی انسانی ضرورت دارند و در صورت ازدیاد سیاحان در کشور، نیاز به نیروی انسانی بیشتر احساس میگردد، در نهایت میتوان گفت: فعال شدن بخش توریسم به خصوص در شهر غزنی و سایر شهرهای کشور بعد از سکتور زراعت در زندگی مردم افغانستان از نگاه اقتصادی اثر گذار خواهد بود. ■

عبدالحفیظ شاهین

مآخذ:

بنیاد های جغرافیای اقتصادی افغانستان: محمد عظیم عظیمی
روز نامه اطلاعات: شماره ۲۶۹
تلویزیون ۱

عوامل فقر در جامعه

کارهای اساسی بالای فقر و فقر شناسی در قرن ۱۹ توجه محققان را به خود جلب کرد، زیرا نظام اقتصادی سرمایه گذاری وابسته به بازار آزاد مشکلاتی را در توزیع نابرابر عواید رونما ساخت. اقتصاد دانان در مقایسه با اقتصاد سوسیالستی و اقتصاد نظام اسلامی مشکلات بین طبقات مختلف جامعه را در نظام اقتصاد بازار می دانند و به این عقیده هستند که در توزیع غیر عادلانه عواید، فقر بوجود می آید. در اقتصاد سوسیالستی به دلیل دولتی بودن اقتصاد، این مشکل احساس نمیشود و در اقتصاد اسلامی که تقریباً اقتصاد مختلط است نیز علت دخالت دولت در اقتصاد و داشتن قوانین متناسب به مصالح مردم، مشکل نابرابری توزیع عاید آنگونه که در اقتصاد کپیتالستی (سرمایه داری) احساس میشود، وجود ندارد، گر چه اقتصاد دانان اسلامی نا برابری توزیع عاید را در حد اعتدال می پذیرند و منطقی می دانند.

توزیع عواید رابطه مستقیم با فقر ندارد اما آنرا به عنوان یکی از عوامل فقر تلقی مینمایند، زیرا اگر در جامعه عواید به طور نا عادلانه توزیع گردد قسمتی از مردم سرمایه دار و تعدادی فقیر میگردد. به هر صورت در اقتصاد وابسته به بازار آزاد (سرمایه داری) اگر چه عواید ناخالص داخلی افزایش می یابد اما هیچ تضمینی وجود ندارد که عواید بصورت اساسی و برابر بالای افراد جامعه توزیع گردد. در پایان جنگ جهانی دوم مداخله دولت بر فعالیت های اقتصادی افزایش یافت و هر کشوری برای رهایی از فقر تلاش خود را نمود که نتایج مؤثری را در پی نداشت.

در سال ۱۷۹۷ ادن EDEN در مورد اقتصاد و خانوار در حوزه های کلیسای و انگلس ENGELS و میهو MAYHW در مورد وضعیت فقرا در دهه ۱۸۸۰ تحقیق نمودند. اما در قرن ۱۹ مطالعات علمی را در باره فقر بوت BOOTH و راونتری ROWNTREE آغاز کردند و در همین سال کتابی تحت عنوان سطح زندگی و فقر

«

نگارش یافت. این تلاش ها را میتوان قدم های نخست برای شناسایی خطوط فقر عنوان نمود.

سال ۱۹۰۴ در ایالات متحده امریکا کتابی تحت عنوان عواید تا خط فقر منتشر گردید. در سال ۱۹۴۹ کمیته مشترک اقتصادی بین المللی گزارشی را در باره خانواده های کم درآمد انتشار داد. گفته می توانیم که در دهه ۶۰ مشکل فقر در ایالات متحده امریکا به گونه وسیع مورد مطالعه قرار گرفت، اگر چه پیش از هانتر دانشمندان دیگری مانند: لمپ من HARRINGTON هارینگ تون و گالبریت GALBRITH تحقیقات نسبی را در این رابطه انجام دادند که این تحقیقات راه را برای جستجوی بعدی هموار نمود.

برای نخستین بار در سال ۱۹۶۴ در امریکا گزارش شورای مشاورین اقتصادی ریاست جمهوری CBA خط فقر را ۳۰۰۰ دلار گفت که اورشانسکی ORSHANS KEY این اساس خط فقر را تعیین نموده بود. بعداً محققان به مرور زمان در بسیاری کشورها پیرامون فقر تحقیقات خویشرا آغاز نمودند و سازمان همکاری و توسعه اقتصادی از نخستین سازمان های بود که پیرامون فقر تحقیقات را انجام داد.

دانشمندان معتقداند که تحقیقات فقر شناسی وابسته به اطلاعات عمومی، نحوی توزیع، وضعیت قدرت خرید و ... میباشد. در سال ۱۹۹۵ بانک جهانی خطوط کلی فقر و تعیین خط فقر را بر حسب دلار امریکایی و به قیمت های متناسب بر مبنای برابری قدرت خرید دلار، عاید سرانه، مقدار خط پایین فقر و خط بالای فقر تعیین نمود.

توین دانشمند اقتصادی ضرورت های بیولوژیکی و سایر نیازها را مانند: توزیع نابرابر عاید بین افراد که بعضی را زیر خط فقر قرار میدهد و موجب میشود تا خانواده ها غذای کافی برای خوردن، سرپناه لازم و پوشاک مناسب نداشته باشند که نبود این امکانات فقر تلقی میشود که این روش را اخیراً تحت نام ضرورت های اولیه مطرح کرده اند.

مطالعاتی که بعد از جنگ دوم جهانی در انگلستان صورت گرفت متکی به آمار خانوار بود. آبل اسمیت و تاونزند در سال ۱۹۶۵ در رابطه به بودجه خانوار تحقیقات نمودند که در تعیین فقر از آن استفاده به عمل آمده است و تحقیق بعدی هم مصارف و عواید

خانوار را در ترسیم خط فقر اساسی پنداشته اند.

از نظر مارکسیست ها فقر از تناقص میان ابزار تولید و روابط تولید ناشی میشود، یعنی هرگاه روابط تولید، متناسب با تکامل ابزار تولید، تغییر نکند، مشکلات اقتصادی فراوان مانند فقر پدید می آید، اگر ملکیت خصوصی حتی به صورت محدود وجود داشته باشد، این مسئله ناگزیر به فقر می انجامد.

در نظام اقتصادی اسلام، بر خلاف نظام سرمایه داری و مارکسیزم، فقر از کمبود منابع طبیعی یا نهاد مالکیت خصوصی بر نمی خیزد. هرگاه این نظام تحقق یابد و از پیدایش عوامل فقر جلوگیری شود، این پدیده به طور کلی رخت بر می بندد.

در کل هر شاخصی که برای تعیین خط فقر مورد استفاده قرار میگیرد باید سر انجام به مقدار معین پول برسد که برای این منظور باید یک سبد خاص از کالاها دقیق و مشخص شود تا ارزش پولی سنجیده و در نتیجه مقدار پولی خط فقر تعیین گردد. بهترین راه برای رسیدن به این هدف یک سبد کالا بر حسب ارزش های عمده غذایی مانند کالری سنجیده شود و بعداً میزان مواد غذایی لازم برای تأمین کالری تعیین میشود، آنگاه برای تعیین قیمت هر کالری مطابق به قیمت بازار محاسبه می گردد و در مجموع با عواید خانوار مقایسه می شود. اگر عواید خانوار برای تأمین مقدار کالری ضروری، کافی باشد آن خانوار بالای خط فقر و اگر کافی نه باشد زیر خط فقر محسوب میشود. این روش مطابق فورمول ذیل محاسبه میگردد.

میزان کالری مورد ضرورت ضرب قیمت کالری مواد غذایی در بازار مساویست به خط فقر (۱)

فقر چیست؟

فقر عبارت از ناتوانی انسان در بدست آوردن ضرورت های بنیادی میباشد که میتوان آنرا در قضاوت های فردی و محیطی شناسای کرد و مطابق به اجتماع از آن تعریف های متفاوت را خواهیم داشت. لیکن فقر را از دو نگاه (فقر مطلق و فقر نسبی) ارزیابی می نمایند.

رونتری ROWNTREE در مورد فقر مطلق نوشته است که خانوار

(۱) مواد سوخت موثر از پترول به دست می آید و سوخت بدن ما از غذایی که در بدن به انرژی تبدیل می شود. انرژی به دست آمده به گرما تبدیل شده و باعث حرکت و جنبش اعضای بدن می شود. در علم تغذیه گرمای تولید شده به وسیله غذا در بدن را با کالری اندازه گیری می کنند. کیلو کالری میزان انرژی است که دمای یک کیلو گرم آب را یک درجه سانتیگراد افزایش می دهد. هر ماده غذایی به جز آب، ویتامین ها و املاح معدنی دارای مقدار انرژی است.

دقیق برای رشد اقتصادی دهات و قصبات، که ۷۰ در صد نفوس کشور در دهات زندگی میکنند و بیکاری هم موجودیت بیش از چهار ملیون جوان بیکار، سه دهه جنگ که باعث از بین رفتن تمام زیربنا های اقتصادی و بیجا شدن هزار ها افغان در داخل و خارج کشور شده است، خشکسالی و آفات طبیعی مانند: سیلاب، امراض نباتی، حشره های که به زراعت مضر هستند همه کمک کننده وسعت فقر اند. مشکل دیگری که در راستای فقر مورد توجه قرار دارد مسئله بیسوادی است. موجودیت بیش از ۶۵٪ بیسواد در قراء و قصبات و محرومیت حدود ۶ ملیون کودک از رفتن به مکتب و مصروفیت بیش از یک ملیون و دوصد هزار کودک دیگر به کارهای شاقه از عوامل اند که همه در گسترش فقر نقش ایفاء میکنند. ازدیاد نفوس در خانواده ها از عوامل دیگری گسترش فقر است، کثرت فرزندان در خانواده هایی که در آن هیچ گونه زمینه برای تعلیم و تربیه، صحت، غذا و سایر ضرورت ها وجود نداشته باشد یقیناً خانواده ها را به فقر فرو می برد.

طبق آمار ارائه شده ۲۰٪ خانواده های دهاتی مصونیت غذایی ندارند و ۱۸٪ با کمبود غذایی فصلی مواجه اند از ۲۰ - ۴۹ در صد مردم به کمک غذایی ضرورت مبرم دارند.

باوجود آسیب های شدید در سکتور تولید، سقوط سیستم بازاریابی ناشی از سه دهه جنگ، نوسانات در بارندگی سالانه، مهاجرت ها، کشت و توریید مواد مخدر (کوکنار) که میزان فقر را در نواحی که مشکل آبیاری دارند تا حدی بلند تر نموده است، سوی تغذی معضله جدی در کشور پنداشته شده است. طبق آمار ارائه شده ۴۰٪ کودکان در اثر جنگ های تحملی دچار کم وزنی بوده و ۵۰٪ کودکان رشد کمتر از حد معمول را دارند. ۷۵٪ رژیم غذایی در دهات شامل حبوبات به ویژه گندم میباشد که از ۸۰ - ۹۰ در صد مردم تنوع غذایی بسیار ناقص دارند.

آگاهان معتقد اند که افغانستان الی سال ۲۰۲۰ در شرایط امن با ستراتیژی کارا دولت و سکتور خصوصی میتواند میزان فقر را کاهش دهد و رشد چشمگیری نماید، این رشد اگر از سکتور زراعت غیر از کوکنار آغاز یابد، یقیناً به فیصدی قابل ملاحظه یی فقر را کاهش خواهد داد.

«

های است که آنقدر عواید ندارند که حتی مواد غذایی یک وقت خود را تهیه کرده بتوانند و یا آنده افراد شامل فقر اند که نتوانند در زندگی مشترک جامعه شامل شوند.

خط فقر را ارتباط بین فقر و نابرابری نسبی می دانند که این خط پایین ترین حد عواید لازم برای حفظ زندگی است. یک تعداد از دانشمندان خط فقر را متفاوت می دانند یعنی ارتباط به قضاوت های فردی و معیار های اجتماعی می دهند. همین طور در تعاریف خط فقر اختلاف نظر است.

تعدادی از اقتصاد دانان محاسبه فقر را معیشت، تأمین مواد غذایی، کالری مورد ضرورت روزمره و ... می دانند.

فقر عبارت از کمبود امکانات برای رفع احتیاجات اولیه زندگی و یا در مجموع حالتی که افراد یک جامعه قادر به تأمین ضرورت های اساسی و اولیه زندگی که اغلب آب صحتی و پاک، تغذیه سالم، صحت، آموزش، البسه و سرپناه نباشد فقر است و فقر نسبی هم حالتی است که افراد یک کشور و یا جامعه عواید کمی نسبت به افراد دیگری جامعه داشته باشند، نسبت داده میشود که به هر حالت همه اینها نشاندهنده فقر اند.

در قانون بین المللی حقوق بشر فقر به صفت حالت محرومیت از منابع، توانمندی ها، انتخاب گزینه ها، امنیت و عدم داشتن قدرت که شخص برای مستفید شدن از معیار های زندگی و سایر حقوق مدنی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی که بدان نیاز مبرم دارد میباشد.

اندازه گیری فقر در افغانستان به علت عدم داشتن اطلاعات دقیق و وضعیت امنیتی مشکل به نظر می آید. اما میتوان با استفاده از اطلاعات بیرونی یعنی رسانه های خارجی ترسیمی از فقر را داشته باشیم که اکثراً آمار ها مطمئن نخواهند بود.

یک عده از رسانه ها میزان فقر در افغانستان را میان کشور های جنوب آسیا ۷۰ در صد نفوس متذکر شده اند و یا به عبارته دیگر ۲۰ ملیون تن را زیر خط فقر مینویسند، ولی نظر به اطلاعات وزارت مالیه ۳۶ در صد مردم کشور زیر خط فقر قرار دارند.

فقری که دامنگیر مردم افغانستان بوده محصول عوامل مختلف طی سالهای متمادی میباشد که ایجاب تحقیقات زیادی را مینماید. عدم ستراتیژی دقیق و همه جانبه بیرون رفت از فقر، عدم برنامه ریزی

اولیه خانواده را بکنند به همین سبب آمار کسانی که سواد ندارند و یا ترک تحصیل نمودند بالا میرود.

کارشناسان به این باور اند که بازگشت قوای ایتلاف بین المللی به کشور هایشان بر میزان عواید و مصارف دولت تأثیرات منفی خواهد گذاشت، زیرا افغانستان در طول سال هایکه گذشت نظر به یک سلسله چالش ها و یا عدم هماهنگی در کمک های جامعه جهانی که مستقیماً به دولت اعطاء نمی گردید، نتوانست از کمک های گسترده جامعه جهانی و همچنان فرصت های طلایی بهترین استفاده را در جهت از بین بردن فقر نماید. متأسفانه کشور ما برای تأمین بودجه عادی و انکشافی خود وابسته به کمک های خارجی است، بر اساس سند بودجه ۱۳۹۲ حدود ۴۵٪ کمک های جامعه جهانی صرف به منظور مصارف امنیتی تمویل میگردد و ۸۰٪ برای پروژه های انکشافی متکی دونه های خارجی میباشد. از سوی دیگر با بیرون رفت قوای بین المللی فشار زیاد مالی بالای بودجه عادی افزایش خواهد یافت زیرا مصارف دستگاه های امنیتی در حال حاضر مستقیماً از طرف جامعه جهانی صورت میگیرد که این مصارف در آینده به دولت افغانستان واگذار میشود که یقیناً تعدادی از نیروی کار در صورت عدم امکانات کاری، بیکار می شوند و کاهش در معاملات اقتصادی نیز پیش بینی میشود.

اگرچه در دومین کنفرانس بین المللی توکیو پیرامون وضعیت اقتصادی افغانستان تعهدات از جانب جامعه جهانی ارائه شد و اطمینان خاطر در میان مردم به وجود آمد که بعد از سال ۲۰۱۴ ما تنها نخواهیم بود. اما در پهلوی همه وعده های جامعه جهانی، فساد در بعضی سکتور ها موجود است که بصورت مستقیم و غیر مستقیم تأثیرات منفی را بالای فقر خواهد گذاشت. ■

بیانی

منابع: فرهنگ اصطلاحات اقتصادی

جریده بسوی خود کفایی (دورنمای استراتژیک برای دهه تحول)

www.kariznews.com

www.afghanistanday.org

www.undp.org.af

www.bbc.co.uk

باید گفت که شیوه اساسی در جهت فقر زدایی سرمایه گذاری زیربنایی در قراء و قصبات است که دسترسی به بازار را افزایش داده و برای رشد اقتصاد روستاها نیروی محرک را فراهم می نماید، یقیناً به این وسیله میزان فقر و سوی تغذی گسترش نمی یابد. طور مثال اعمار یک سر بند آب، اعمار کار سرک قابل استفاده، اعمار مجدد سیستم آبیاری و... ایجاد شغل را در قبال دارد و مدرک معاش مردم دهات را به مارکیت وصل می کند که این روش هم برای کاهش فقر مؤثر واقع می گردد.

طبق گزارش سازمان ملل متحد که چند قبل ارائه داشت، یک سوم مردم افغانستان از فقر مطلق رنج می برند. یعنی یک سوم مردم افغانستان به مشکل می توانند نان شبا روزی خود را به دست بیاورند. در گزارش گفته شده که ادامه فقر و نا داری در افغانستان منجر به نقص حقوق بشری خواهد شد. دولت و سکتور خصوصی در قبال مردم مسوولیت مستقیم دارند تا با ایجاد فرصت های شغلی و وضعیت زندگی مردم را بهبود بخشند.

باید گفت که فقر یک پدیده با ابعاد متعدد و پیچیده است که در شرایط افغانستان ریشه های قابل ملاحظه در حیات اجتماعی بخش بزرگ مردم دارد.

از آنجا که فقر پدیده اقتصادی است، به طور طبیعی در حوزه اقتصاد نابسامانی و ویرانی را بار می آورد و اگر این پدیده به موقع جلوگیری نشود، جامعه را نابود خواهد ساخت.

به تعبیر جامعه شناسان، فقر فقر به وجود می آورد. زیرا به طور معمول فرزندان فقرا در محرومیت های اجتماعی باقی می ماند. عدم استفاده از امکانات خوب اقتصادی، فقدان سرمایه لازم برای سرمایه گذاری، کمبود تقاضا برای نیروی کار، پایین بودن مزد و رشد منفی از اثرات دیگر فقر است.

محرومیت های اقتصادی ناشی از فقر، در افرادی که ظرفیت کافی ندارند و به همین سبب از آموزشگاه ها و تحصیلات عقب مانده که این معضله زیاده تر محسوس میباشد، زیرا جامعه در اختیار گروه کوچک و خاص که توانایی مالی را دارند، میباشد که نمی خواهند همه جامعه از مزایای زندگی برخوردار باشند. اطفال بی بضاعت از سنین پایین برای آوردن نان گماشته میشوند تا تأمین ضرورت های

اعمار منازل رهائشی بوسیله دولت می تواند مردم را مالک مسکن سازد

ورود تعداد از مردم قراء و قصبات به شهر ها جهت پیدا نمودن کار و معیشت برای خانواده هایشان و نبود مسکن جهت بود و باش سبب گردید تا تعدادی از مردم فرصت طلب از موقع به نفع شخصی خویش استفاده نموده و قیمت خانه های کرایه، گروهی و فروشی را به طور روز افزون نظر به تقاضای بیش از حد افزایش دهند که این معضله، مشکلات فراوان را برای زیادی از مردم بخصوص کسانی که عاید ثابت و یا دارای درآمد کم و ناچیز اند مثل کارمندان دولت و مردمی که زیر خط فقر قرار دارند و تعدادی

مسکن یکی از ضروریات اصلی انسانها به شمار میرود، ولی مشکلات مسکن در تمام نقاط جهان وجود دارد، این مشکل در کشور ما نیز مردم را به معضلات فراوان مواجه ساخته است.

کشور عزیز ما افغانستان در طول چند دهه گذشته در اثر جنگ ها، کاملاً ویران و مردم این کشور خانه ها، محلات مسکونی و تمام دارایی خود را از دست دادند که در نتیجه به سایر کشور ها، بخصوص ایران و پاکستان مهاجرت و مسکن گزین گردیدند. بناً جنگ های چند دهه گذشته از جمله معضلات بود که مردم را از خانه و سرپناه محروم و خانه بدوش ساخت.

بعد از سپری شدن جنگ های ویرانگر چند دهه گذشته، خوشبختانه با روی کار آمدن اداره موقت از سال ۲۰۰۱ بدین سو و آمدن آرامی و صلح نسبی در کشور مردم به زندگی امیدوار گردیده و دوباره به کشور و خانه های خود بازگشت نمودند.

ورود زیاد مهاجرین افغان از کشورهای خارجی بخصوص از ایران و پاکستان به کشور و همچنان

که از بیکاری و وضعیت بد اقتصادی رنج می برند، بار بیاورد. مشکلات یاد شده به کرات دامنگیر این قشر جامعه شده و حتی می توان حدس زد که در آینده با برگشت سایر مهاجرین افغان به کشور روز به روز افزایش یابد.

چون مسکن در هر زمانی از احتیاجات انسانها تلقی می شود و این خواست هر انسان است که باید هر خانواده یی جهت بود و باش سرپناهی داشته باشد تا زندگی شباروزی خود را در آن بگذرانند. بناً واگذار نمودن این احتیاج اولیه، تنها به بخش خصوصی از یک سو نمی تواند تا مشکلات مردم را رفع نماید، بلکه از سوی دیگر سبب افزایش قیمت آن می گردد و دسترسی مردم کم درآمد را به آن محدود می سازد، زیرا طبقات کم درآمد به علت فقدان پس انداز و حتی قادر به اخذ قرضه و سایر سهولت ها نیستند، لذا سرمایه گذاری مستقیم دولت در عرصه تهیه مسکن و واگذاری آن به مردم کم درآمد با شرایط سهل، بهترین راه حل مشکل به این طبقه تلقی می گردد.

با در نظر داشت مسایل فوق و جهت رفع این معضله بزرگ وزارت محترم شهر سازی دولت جمهوری اسلامی افغانستان درین اواخر قدم های نیکی را برداشته است و پروژه هایی را زیر دست دارد تا بلاک های رهائشی را در نقاط مختلف شهر کابل اعمار و به دسترس مردم نیازمند کشور عزیز ما قرار دهد تا مشکلات مردم از این ناحیه رفع گردد.

ناگفته نباید گذاشت که این چنین پروژه ها قبلاً نیز توسط حکومت های گذشته عملی شده است که میتوان از اعمار بلاک های مکروریان که در چهار پروژه جداگانه اعمار گردیده است، بلاک های تهیه مسکن، بلاک های خارندوی، بلاک های شاروالی، بلاک های قصبه، بلاک های سره مینه خیرخانه، بلاک های هوایی و غیره یادآوری نمود که همه جهت سهولت برای کارمندان دولت مد نظر گرفته شده بود.

به منظور اینکه زمین های دولتی توسط افراد زورمند غصب نگردد، وزارت محترم شهر سازی جمهوری اسلامی افغانستان باید این چنین پروژه ها را در هر گوشه و کنار این سرزمین وسعت داده و به شکل قانونی آن به مردم نیازمند کشور با در نظر داشت وضعیت اقتصادی کشور و توان مالی آنها بفروش برساند و پول آنرا با اقساط طویل المدت از معاشات و عواید آنها وضع نماید تا مردم فقیر این کشور صاحب مسکن گردند و همچنان با اعمار این چنین شهرک ها، دولت میتواند بر پایتخت و سایر شهر های کشور عزیز ما چهره دیگر بخشد.

بدین ترتیب اقدام دولت در بهبود کمیت و کیفیت مسکن نه تنها سبب کاهش قیمت ها به طور روز افزون شده بلکه رفاه اجتماعی را نیز بالا می برد و همچنان می توان گفت که توجه به ایجاد مسکن از جانب دولت سبب عدالت اجتماعی نیز شده می تواند.

نقطه دیگری که قابل یادآوری می باشد، قیمت فروش اپارتمان رهائشی است. وزارت محترم شهر سازی که گام های نیک و خوبی را جهت تأمین مسکن برای مردم نیازمند کشور برداشته است و فعالیت های شان در این عرصه قابل قدر نیز می باشد باید در قسمت کاهش قیمت فروش مسکن و وضع اقساط آن به طور طویل المدت نیز توجه خویشرا هر چه بیشتر مبذول دارد تا مردم عزیز ما و همچنان کارمندان دولت بتوانند با درآمد کمی که از کار صادقانه خود در امر خدمت به وطن بدست می آورند، مالک خانه شوند و زندگی شباروزی خود را در آن بگذرانند. ■

پما غفیف

له اوس نه وړاندې د راتلونکي پنځو کلونو لپاره

د نړېوال بانکدارۍ په اړه

وړاندوینه

په ارنسټ او ینګ کې د نړېوال مقرراتو د سمون مشر ښاغلی جان لیور وایی: "ستونزه د مقررې یوازې یوه برخه نده، بلکې دا چې د څو کلونو په موده کې بانکونه راکړه ورکړه او سوداګری یې په کوم حالت کې غواړي چې شتون ولري؟ لوی بانکونه څومره چې پکاره ده خپلو بیلابیلو فعالیتونو کې یو بل سره تړلي ندي، نوڅکه اړینه ده چې یو هر اړخیز نظر ولرو ترڅو پرته د سوداګرۍ د یو کاري موډل جوړولو نه یوازې قوانینو ته تن ایښودنه او د هغې پرځایکونې لپاره دومره ډېرې پیسې له لګولو څخه مخنیوی وکړو."

کله چې ملی قانون جوړونکي پر کمپنیو باندې د کورني پانګې او د سیالیت قوانین ټینګوي، ترڅو د پېښو له تکرار څخه مخنیوی وکړي، چې دا کار هان د مرکزي ادارې په سطحه د پولې هاخوا د یو بانک د فنډ ورکولو او پانګه اچونې موډل کمزوری کوي، د بیلګې په ډول د آیسلنډ بانکونو لوېدنه چې په اروپا کې سپما لرونکو ته یې زیان ورسو. اوس داسې ښکاري چې کورني تابع کمپنۍ ګانې په خپلو بازارونو کې د پانګې او سیالیت سره د خپل پوښې کمپنۍ د پیکو یونې کرډېټ (یو کرډېټ) کارونې کچه لوړه کړي ترڅو د خپلې ډلې ځینې پانګیزې اړتیاوې د وارسو د اسهامو د تبادلې (Warsaw Stock Exchange) مرکز له لارې برابرې کړي.

په فیچ رېټنګ کې د اروپا، منځني ختیځ او افریقا ګډ مشر ښاغلی جیمز

له پولې هاخوا نړېوال بانکونه به نه یوازې په دې اړه پرېکړه کوي چې په کومو هېوادونو او د تولیداتو په برخو کې کار وکړي، بلکې دا چې څنګه د مدیریت جوړښت جوړ کړي ترڅو د زیات مقرراتي محدودیتونو لاندې له پانګې څخه غوره ګټه ترلاسه شي.

په داسې حال کې چې بانکونه تراوسه دې ته په تمه دي چې په نوي نړېوال مقرراتو کې ځینې سمونونه او بدلونونه راشي، چې ډېری بانکونه د همدې ستراتیژي ګانو کتنې او ژمنې ته غاړه ایښې ده، ترڅو د خپل سوداګرۍ د راتلونکي سمون لپاره پرېکړې ونیسي. په لویو بدلونونو کې له ځینې هېوادونو او سوداګریو څخه لاس اخیستل شامل دي، او د دې ترڅنګ د جوړښتونو او د مدیریت په سیستمونو کې بدلونونه راوستل شوي، ترڅو له لوړې بیې لرونکي پانګې او پر ډېرو جایدادونو باندې د لا لوړ مقرراتي پانګیز اړتیاوو (نیازمنديو) وضع کولو سره سره خپله ګټه ترلاسه کړي.

چیرې چې کورني مارکیټونه به د یو څه مودې لپاره ورو پرمختګ ولري. د یو اقتصادي رکود له امله د کوچني برخې بانکداري، د شتمنیو مدیریت او د پانګې اچونې بانکدارۍ د فعالیتونو ټول جریانونه په هېواد کې یوځای په ځمکه غورځیږي.

هغه زیاتوي: "ارزونی یا ارزښت ټاکنه بنایي چې د کوچني او سهامي بانکدارۍ په برخو کې نوي موقعیتونو ته ننوتل یواځینی لاره ده چې په دوامداره توګه بریالی پاتې شوې، چې له شلو کلونو زیاتې مودې لپاره د بیلابیلو هېوادونو په منځ کې له بیطرف اقتصادي خوځښتونو له لارې ګټې برابروي. څو پیاوړي خواوې شته دي چې د اروپایي بانکونو په پرتله لوړو څوګونو برخو کې سوداګري کوي. او پانګه اچوونکي کله چې د بانک د پانګې ارزښت ډېره لوړه ووسي نو د بانک اجرائی کارکوونکو ته د خطر منلو په برخه کې د اجازه ورکولو لپاره ډېر پام او احتیاط کوي."

ښاغلی باسټاید وایي: "د سانتاندر لخوا په پولنډ کې د زاشودنی بانک (Bank Zachodni) لاسته راوړنه د دې قانون د ثابتولو یوه استثنايي بیلګه ده. سانتاندر په بریالی توګه د لاسته راوړنو په برخه کې ښه سابقه لري. سانتاندر داسې پلان درلود چې د بازار له لسو ۱۰ سلنو څخه زیات سهم لاس کې واخلي، کوم ته چې د دوامداره مفاد لپاره اړتیا وه، او دا بانک ته پکاره وه چې د خپل کورني مارکیټ په پرتله ډېر زیات متنوع محصولات او راکړه ورکړه ولري."

د بهالرونکي پانېو پیچلی حالت

داسې ښکاري چې د صنعت لپاره ترټولو ګران اړخ د بهالرونکي پانېو راکړه ورکړه ده، کوم چې نه یوازې د بازل د لوړې پانګې او سیالیت له اړتیاوو سره، بلکې د متحده ایالاتو د داد-فرانک قانون اړتیاوو او د اروپایي بازار د زیربنا مقررې سره مخ کیږي. او که د اروپایي اتحادیې د تشکیلاتي سمون پلانونه په بشپړه توګه وروپېژندل شي، نو د دې شونتیا شته چې د سوداګرۍ عملیات به په بیله توګه فنډ ته اړتیا ولري. د دې ترڅنګ د لایې کالن کمیټې هغه غړي چې د پانګې اچونې بانکدارۍ په برخه کې ژوره تجربه درلودله، هم له هغې ډلې څخه دي چې د سوداګرۍ له بېلېدو څخه دفاع کوي. د آر بی اس (RBS) د نړېوال بانکدارۍ او مارکیټونو مرستیال ښاغلی مارکو مازوشیلی وایي چې د آر بی اس په جایدادونو کې د ۱۰۰۰ ملیاردو ډالرو اچولو تجربه دا ورته روښانه کړه چې د سوداګریزو کتابونو

<<

لانګسډن وایي: "د یو بانکي ډلې په چوکاټ کې له لانور پیاوړی قانونی ادارو سره، په تیوري کې کیدای شي د اوسني حالت په پرتله د بانکي ډلې په چوکاټ کې د همدې هېواد قانوني ادارو په ارزښت ټاکنه کې ډېر توپیر اوسي. مور له مخکې نه د پولې هاخوا په ارزونې (درجه بندۍ) کې توپيرونه وینو، چې تر یو حده پر تابع کمپنیو باندې د کورني څارونکو د محدودیتونو وضع کولو، اغیزه کړې ده."

داخلي کېدل

د پولې هاخوا د ارزونې توپيرونو ترټولو روښانه بیلګه د ترکیې فایننس بانک دی، چې اوسمهال په BBB ارزښت یا درجه کې واقع دی. د یونان ملی بانک (NBG) چې د فایننس بانک ۹۵ سلنه سهم درلودونکی دی، په CCC ارزښت کې ټاکل شوی. د ۲۰۱۲ زیوډیز کال په نوامبر میاشتې کې د یونان ملی بانک د دې دریځ په هکله بیا وویل چې داسې ښکاري چې ترکی څارونکي به له فایننس بانک څخه د یونان ملی بانک ته د پانګې او سیالیت مهم لیردونې ترسره کړي، او د دې تضمینولو په لټه کې به اوسي چې فایننس بانک له هر ډول ستونزو څخه خوندي دی.

د لندن په نومرا کې د اروپا، منځنی ختیځ او افریقا (EMEA) د مالی ادارو ډلې مشر ښاغلی هوبرت باسټاید وایي: "دلته اوس هم د پولې هاخوا د موډل ساتلو لپاره یو پیاوړی شونتیا شته، په تېره بیا په لویدیځې اروپا کې

مشر ښاغلی ویلیام فال وایی: " که د سود دننه بهېدنې یا جریان (inflows) سوداګرۍ، د لانور روڼ برېښنایی وسایلو د سوداګرۍ له لارې کمزوره شي، نو بیا به د نابهېدنې سوداګریز فعالیتونه دوام ومومي. خو ډیری بانکونه اوس هم کارکوونکي یې د جایداد پر اساس طبقه بندي کوي، نوڅکه د بانک په بیلابیلو موقعیتونو کې د نابهېدنې تخصص لپاره زمینه شتون لري او د هغو تخصصونو یوځای کول به حیاتي تمام شي".

د پور ورکولو په هکله بیاکننه (بیا فکر کول)

حتی د پور ورکولو په معمولی فعالیتونو کې د سیالیت نوي قانونونه د بانکونو لپاره دا کار ګرانوي چې د سوداګریزو برخو او د جایداد اورد مهاله معلومات اداره کړي. په اغیزمن شوي سکتورونو کې اجاره کول او زیربنا شامل دي، کوم دواړه چې د واقعی اقتصاد لپاره حیاتي کړنې دي. د بدیل جایداد اداره کوونکی د پمیرتن د پانګې سلاکاران، چې په ګډه توګه د اسکاټلنډ د شاهي بانک د پورونو پانګې د مارکیټونو پخوانی مشر دریک بروکمن لخوا په ۲۰۱۱ کې تاسیس شوی، نوموړي هم د غیربانکي اجاره کولو کمپنۍ په برخه کې پانګه اچولې.

ښاغلی دریک بروکمن وایی: "د موټر د اجاره کولو په سکتور کې، د موټر جوړولو کارخانې په طبیعی ډول بیاوړی کيږي، او اوسمهال دوی کولی شي د مالی ادارو په پرتله ځانته ښه مالي منابع برابر کړي. خو د جوړوونکي تجهیزاتو د اجاره کولو په برخه کې اوس هم یوه پوښتنه پرځای ده، دا چې څوک به پردې برخه کې ګام واخلي".

زیربناو ته د مالی مرستې په برخه کې دا روښانه ده چې د تقاعد او بیمې کمپنۍ ګانې او هغه بانکونه چې د پور ورکوونکي دندې څخه د یو درېم خوا (وساطت کوونکي) حالت ته اوږي، به دې ته اړتیا ولري چې د خپل اورد مهاله بدیهی ګانو سره د جوړې لپاره یو فعاله رول ولوبوي. خو اوس د فنډ ورکوونکي (پانګه اچوونکي) بشپړو، روښانه نقدي جریان لرونکي او لږ ګواښ (خطر) لرونکي پروژو ته د فنډ ورکولو لپاره لومړیتوب ورکوي. ښاغلی دریک بروکمن زیاتوي: "د شته پروژو لپاره اوسمهال اضافی فنډونه شته دي، خو د نوي پروژو لپاره د کافی پانګې ژمنه نده شوې کومې چې همدا اوس د کار د پیل لپاره انتظار وباسي. د دې لپاره چې لیردونه په

«

لویه برخه د پیروونکو د راکړې ورکړې په هکله ډېر لږ معلومات درلودل.

نوموړی وایی: "آر بی اس (RBS) له هره پلوه ډیر د پام وړ بیلګه نه وه. او که اف آی سی سی FICC (ثابت عاید، اسعار او سوداګریز مالونه) خپل عواید د سوداګریزې ګټې او خالصه اندازې د یو بل په مقابل کې د فنډونو د لګښت له امله لاندې وغورځول، نو بیا موږ کتلای شو چې ډیر داسې سوداګریز جایدادونه د لیرد سوداګرۍ په موخه ساتل کيږي. د سوداګرو او منیجرانو لپاره د بونس (بخښنې) مبلغ څخه باید د هغوی د بریالی سوداګریز ستراتیژیکانو په مقابل کې د جایزې په توګه کار واخیستل شي، نه یوازې د بیلانس شپټ د ودې او د ګټې اندازې لپاره".

دا فشار به پر بانکونو زور راولي ترڅو پردې تمرکز وکړي چې د سوداګریز فعالیتونو لپاره د څومره بیلانس شپټ ژمنه کولی شي، په داسې حال کې چې تراوسه پورې له ماتې سره مخ دي، په تېره بیا کله چې له ښه سوداګرۍ سره د بانکونو د پانګې لګښت ۱۵ سلنه او یا له هغې زیاته اوسي. د دواړو خالصه دارايي او ثابت عاید د سوداګرۍ په برخو کې د مشتقونو جوړول او د صرافۍ مهم مالی چارو د برابرولو په ګډون، داسې ښکاري چې د ویشل شوي برخو د ګټور پاتې کېدو تضمین لپاره مهم اوسي.

په آر بی اس کې د مالی ادارو د ډلې نړېوال

ترڅو په ټول بانک کې چې ۳۲.۰۰۰ کارکوونکي لري، د گټې نلرونکي راکړو ورکړو څخه ډډه وشي.

له ارنسټ او ینګ څخه د بناغلی لیور په وینا، د گټور لگښت لپاره څېړنه کولی شي د زیربنا شریکولو او بهر ته لیږلو او د تکنالوژیکي فرصتونو لپاره لانور بڼه لاره هواره کړي.

هغه وایی: "د بانکدارۍ د تر ټولو ساده محصولاتو په پرتله د بل هر شي د زیربنا لگښتونه چې ضروري اوسي، ډېر لوړ دي. دا هغه څه دي چې موږ یې همدا اوس د موټر جوړولو په صنعت کې وینو، د بیلگې په ډول د موټر چوکاټ (شاسي) جوړول، چې په دې برخه کې بانکداري لاهم لږڅه شاته پاتې ده."

د بویټیک ایورکور په پانگې اچونې بانک کې د اروپا د مالی ادارو لوی مشر بناغلی ماتيو لنډسی کلارک وایی، داسې ښکاري چې بانکونه د بیلاس پانو پرته له فعالیتونو څخه ډیر څه وگټي په داسې حال کې چې د بازل نیازمندي گانې (اړتیايي غوښتنې) خپل اغیزه پر ځای پرېږدي. خو بناغلی لنډسی کلارک چې د بریتانیا د ټولني جوړولو سکتور ته د مشورو ورکولو په برخه کې پراخه تجربه لري، خبرداری ورکوي چې د کوچني توکو د راکړې ورکړې بانکونه د فیس او د کمیشن د عاید په مقابل کې له نوي سیالی سره مخ شي.

منبع: دی بانکر

ژباړه: مسعود ودان

بشپړه توگه د پور ورکولو بدیل ته واوړي، ټولنه به د قانون جوړونکو ملاتړ ته اړتیا ولري، خو دا روښانه نه ده چې د Solvency II د بیمې مقرري به په رښتیا له دې موضوع ملاتړ وکړي."

د کوچني توکو د راکړې ورکړې محدودیت د اسکاندناویایي هېوادونو د بانکونو مخه د بیلگې په توگه د هغو ادارو په شان نیول شوی چې فکر کوي د سوداگری د کمزورې ډولونو مجموعه، د اړیکو پر اساس بانکداري او یو څو موقعیتونو په لرلو سره دا ټولې کړنې هراړخیز او غوره دي. د کورني بازارونو بېرته گڼځېدنه (انعطاف پذیری) نوموړي بانکونو ته په اروپا کې غوره گټې او د ټیټ ارزښت پانگې برابرې کړي دي.

د نوردیا اجرائی مشر بناغلی کریسشین کلاسن وایی چې د بانک نوي تگلارو (سټراتیژی گانو) له نوي مقرراتي چاپیریال سره د برابروالي لپاره خپل چمتوالی ثابت کړی دی. خو په لویه کچه له انجنیرۍ پلوه بیا جوړونې ته اړتیا شته ترڅو هغه مقرري په کافی توگه اداره کړي.

بناغلی کلاسن وایی: "په هرې راکړې ورکړې کې د پانگې، فنډونو او گټو ټول برابروالی بیاځلې محاسبې ته اړتیا لري. موږ خپل د پیروونکو ټول سلاکارانو ته بشپړ ابزار ورکړي ترڅو له هغو محاسبو څخه د هر پیروونکي او محصول لپاره کار واخلي، خو دا کار یو ډېر لوړ دسپلین او نظم ته اړتیا لري

هند محصولات صادراتی کشور را از تعرفه

گمرکی معاف ساخت

افغان مییاشد که از نظر مسافه هوای و زمینی خیلی ها مناسب می باشد و تاجران افغان در این پروسه مشکلات زیادی را نخواهند دید.

هند بعد از خروج قوای ائتلاف بین المللی از افغانستان در کنار ما خواهد بود و مثل همیشه افغانستان را در سایر عرصه ها کمک خواهد کرد.

در سازمان همکاری های اقتصادی جنوب آسیا (سارک) که متشکل از هشت کشور مییاشد، کشور ما در چهاردهمین نشست آن عضویت این سازمان را حاصل نمود و در چوکات نهاد های همکاری این سازمان، هند تعهد نمود که در همکاری های آزاد تجاری، افغانستان از پرداخت محصول گمرکی معاف شود. نهاد های تجاری و اداره انکشاف صادرات افغانستان از این اقدام استقبال نموده آنرا یک گام نیک و مؤثر برای گسترش صادرات افغانستان تلقی نمودند.

وزیر تجارت و صنایع جمهوری اسلامی افغانستان که در ورکشاپ یک روزه پیرامون بلند بردن آگاهی تاجران داخلی در قبال بازار های خارجی و خواسته های آنها راه اندازی شده بود، اظهار داشت: تعرفه های گمرکی بالای محصولات صادراتی افغانستان از سوی هند تقریباً به صفر رسیده است "هند بالای محصولات صادراتی افغانستان تعرفه های گمرکی را تقریباً به صفر رسانیده است" به ویژه در قسمت صادرات محصولات زراعتی تعرفه های گمرکی کاملاً از بین رفته است که خود فرصتی طلایی برای تجار افغانستان محسوب می گردد.

وی افزود: انکشاف صادرات افغانستان در پالیسی تجارت کشور به حیث مهم ترین اصل رشد اقتصاد کشور گنجانیده شده است که این گونه فرصت ها برای گسترش صادرات افغانستان خیلی ها مؤثر به شمار میروند. "ما در پالیسی تجارت افغانستان، صادرات را مهم ترین اصل رشد تجارت کشور تشخیص داده ایم". کشور هایکه امروز دارای تجارت پیشرفته اند، برای صادرات کوشش زیاد کرده اند به همین منظور ما هم در تلاش هستیم تا صادرات افغانستان را بیشتر انکشاف بخشیم، این گونه فرصت ها در شرایط فعلی خیلی ها مؤثر مییاشد. افزایش صادرات به کشور هند در

<<

روابط هند و افغانستان از قرن شانزدهم بدینسو رنگ گرفت که از آن وقت تا حال با گذشت هر سال نقش هند و افغانستان در سکتور های مختلف حیاتی نزدیکتر شده میروند. از جمله مناسبات تجارتي که ستون اساسی این مناسبات را تشکیل داده در خور توجه است. هند کشوریست که افغانستان با آن پیمان استراتژیک امضا نموده است و این کشور در زمینه های مختلف با افغانستان تعهد همکاری نمود است.

چندی قبل در نشست سه جانبه افغانستان، هند و ایالات متحده امریکا در دهلی نو بار دیگر هند بر توسعه تجارت میان دو کشور تأکید نمود. صادرات افغانستان را عمداً مواد خام معدنی و تولیدات زراعتی تشکیل میدهد که اکثراً از طریق کشور های همسایه به جهان عرضه میگردد که در این راستا فایده زیادی را کشور های همسایه به دست میاورند، که در همین موارد تجار افغان چندین بار مشکلات ترانزیتی را متحمل شده اند. افغانستان در حال حاضر با تمام کشور های جهان مناسبات نیک تجاری دارد و محصولات تجارتي افغانستان را میتوان در همه کشور ها بدست آورد به ویژه در کشور هند که در این راستا خیلی ها با افغانستان مناسبات حسنه دارد. کالا های صادراتی به این کشور را نباتات طبی (هنگ، زیره، شیرین بویه، تنباکو، خاکشیر، سمارق و ... میوه جات خشک (بادام، مغز خسته، پسته، کشمش، چلغوزه سیاه و ...) میوه جات تازه (انگور، زردآلو، انار، سیب، انجیر، گیلاس و ...)، صنایع دستی (قالین، گلیم، ابرشیم، لباس های دست دوزی و ...)، سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی، پوست قره قل، پوست حیوانات، روده و ... تشکیل میدهد که از طریق هوا و زمین به بازار های هند صادر می گردد. کالا های که به هند صادر می گردد، مطابق بازار های هندی بسته بندی و با استندرد مجهز بوده تا تاجران هر دو جانب به مشکلات مواجه نشوند. کشور هند در رابطه با کسانی که در این راستا کار میکنند با راه اندازی ورکشاپ های آموزشی مشکلات را رفع می سازند. کالا های صادراتی افغانستان به هند از کیفیت بهتری برخوردار بوده که بازار خوبی در آن کشور دارد.

باید گفت که هند بازار خوب تجارتي برای کالای های تجار

باید گفت که صادرات کالاهای تولید و ساخت افغانستان مهم ترین ستون رشد اقتصاد کشور بوده به هر اندازه که در این راستا تلاش صورت گیرد رشد اقتصادی کشور افزایش خواهد یافت، محصولات افغانستان بدون تعرفه های گمرکی می تواند به بازار های هند راه یابد و دسترسی تاجران افغان به بازار های هند را گسترش و زمینه پیشرفت و افزایش محصولات صادراتی افغانستان را مهیا خواهد ساخت. واردات و صادرات قسمت عمده تجارت خارجی افغانستان را تشکیل میدهد که صادرات عمده افغانستان، به کشورهای هند، پاکستان و فرانسه می باشد. مجموعاً صادرات که در سال ۲۰۰۸ صورت گرفته است ۶۰۳ میلیون دالر عواید بدست آمده است. مواد این صادرات را محصولات زراعتی و احجار قیمتی و نیمه قیمتی، پنبه، صنایع دستی، نباتات طبی، پشم، پوست روده، ذغال سنگ و کبالت تشکیل میدهد. صادرات کشور ما طی سال ۲۰۰۹ بالغ بر ۵۴۷ میلیون دالر بوده که در قطار ۱۶۴ مین کشورهای جهان محسوب می شود. صادرات افغانستان طی سال ۲۰۰۸ مبلغ ۶۰۳ میلیون دالر گزارش داده شده است که ارقام منفی صادرات غیر قانونی یعنی reexports کوکنار و حشیش نیز شامل است. فیصدی صادرات افغانستان به کشور پاکستان ۲۵.۹٪، هند ۲۵.۵٪، ایالات متحده ۱۴.۹٪، تاجیکستان ۹.۶٪، آلمان ۵٪ در سال ۲۰۱۰ بوده است.

یقیناً با ایجاد مارکیت های خارجی و معاف بودن تعرفه های گمرکی و ایجاد سهولت های دیگر برای تجار افغان گراف صادرات کالا های افغانستان نیز شکل صعودی را خواهد پیمود. نهاد های پالیسی ساز توجه مزیدی در سکتور های تولیدات داخلی دارد تا از یکطرف تقاضایی مارکیت های داخلی مرفوع گردد و از جانب دیگر از توافقات بین المللی استفاده مؤثر به نفع کشور صورت می گیرد و صادرات افغانستان هم به رقابت های سالم تشویق خواهد شد.

باید گفت که قبلاً نیز در سال ۲۰۰۷ که چنین کاری صورت پذیرفته بود که از برنامه GSP ایالات متحده امریکا غرض تشویق تجارت افغانستان در راستایی تجارت ۳۲.۶ میلیارد دلری یادآوری نمود. که براساس آن ۵۰۰۰ قلم اموال افغانستان می تواند بدون محصول گمرکی داخل ایالات متحده امریکا شود. در صورتی که دولت افغانستان تجارت خود را هر چه بیشتر رشد و توسعه بخشد می تواند تا ۳۰ سال آینده این قرار داد را تکمیل نماید. در غیر آن الی ۵۰ سال همه صادرات ما به قیمت خوب در آن کشور بازار خواهد داشت. ■

عبداللطیف بایانی

رشد اقتصادی افغانستان نقش مهمی را دارد. محصولات افغانستان که به هند صادر میگردد معیاری بوده و مطابق به خواست کشور هند تهیه شده است. همچنان سفیر هند مقیم افغانستان معتقد است که با معافیت گمرکی محصولات افغانستان، اقتصاد و صادرات افغانستان رشد خواهد نمود، هند درین رابطه دو هدف را تعقیب خواهد کرد یکی اینکه کالا های تجار افغانستان به هند افزایش میابد و دوم اینکه انکشاف اقتصادی افغانستان را تقویه خواهد نمود. این فرصت مناسب سرمایه گذاری های دو جانبه خواهد بود. هند به این باور است که شیوه کمک ها در قبال کشور ما تغییر نماید، یعنی مرحله اول کمک های بشر دوستانه بوده اما حالا این کمک ها برای رشد اقتصاد افغانستان است.

نمایشگاه های

بین المللی

تجاری، توصل

به جهان

تجارت

اتاق تجارت و صنایع افغانستان و انجمن صنعت کاران و تاجران افغان - ترک به سلسله نمایشگاه های قبلی سومین نمایشگاه خود را در کابل برگزار نمودند.

به سلسله نمایشگاه های قبلی روز سه شنبه ۲۶ حمل سالروان نمایشگاه سه روزه افغان - ترک در هوتل ستاره شهر واقع جاده سلطان محمود غزنوی برگزار گردید. در محفل افتتاحیه نمایشگاه محترم دوکتور انوار الحق احدی وزیر تجارت و صنایع جمهوری اسلامی افغانستان، وزیر محترم عودت مهاجرین، والی محترم ولایت کابل آقای سبات روزترک سفیر ترکیه در افغانستان، تعدادی از اعضای ولسی جرگه افغانستان، محترم خان جان الکوزی معاون هیئت عامل اتاق تجارت و صنایع افغانستان، تعدادی از روسای نهاد های اقتصادی افغان - ترک، تجار ملی و نمایندگان محترم رسانه های همگانی اشتراک نموده بودند.

«

تجاری بین افغانستان و کشور دوست ترکیه قرار داریم، ترکیه با افغانستان رابطه خلی ها تاریخی تجاری دارد. امروز هم ترکیه در کنار تجار افغان قرار گرفته است که کالا های ترکیه در سطوح مختلف در کشور ما به فروش می رسد. همین طور ترکیه هم مارکیت خوب تجارتی افغانستان، زیرا میزان صادرات کشور به ترکیه بسیار خوب است. نمایشگاه امروز هم بیانگر روابط نزدیک تجاری بین تاجران ترکیه و افغانستان می باشد و برگزاری همچو نمایشگاه ها راهی برای بازاریابی کالا های هر دو جانب خواهد بود. افغان ها میتوانند از تجارب خوب تاجران و صنعت کاران ترکیه استفاده مؤثر نمایند و از نهاد های صنعت کاران ترکیه هم خواهشمندیم تا صنعت کاران ما را در بخش های صنایع زراعت، مواد غذایی و سایر بخش ها کمک و یاری رسانند.

همچنان آقای سبات روز ترک سفیر ترکیه در افغانستان روابط تجاری افغانستان و ترکیه را در شرایط فعلی خیلی ها مهم تلقی نموده و سرمایه گذاری در سطوح مختلف کشورش در افغانستان را وعده داده گفت: سال گذشته تفاهمنامه تدویر نمایشگاه های کالا های تجاری افغان - ترک به امضا رسید که تا ده سال آینده این نمایشگاه ها یکی پی دیگری برگزار میگردد. در این تفاهمنامه روی تداوم همکاری های اقتصادی و تجاری بین دو کشور از طریق نهاد های ترک تذکر بعمل آمده است که ما به تعهد خود پایند میباشم که این تعهد به معنی حمایت دراز مدت کشور ترکیه از افغانستان در بخش های اقتصادی و تجاری میباشد. ما هر چه بیشتر از امروز در قسمت تبادل تجارب تاجران و صنعت کاران تلاش خواهیم کرد، زیرا این تبادل تجارت می تواند به تجارت بین هر دو کشور ممد واقع گردد.

بعداً نشان اتاق تجارت و صنایع افغانستان برای آقای اردوغان رئیس مکاتب افغان - ترک به پاس خدمات شایان شان که در تعلیم و تربیه فرزندان افغانستان از سال ۱۹۹۵ تا حال در نقاط مختلف کشور انجام داده است، تفویض شد.

قابل ذکر است که قبلاً نیز اتاق تجارت و صنایع و انجمن صنعت کاران ترکیه دو نمایشگاه دیگر را هم با اشتراک ۵۰ شرکت افغان - ترک از سکتور های مختلف راه اندازی نموده بودند که در جریان سه روز ۱۰۰۰۰ نفر از این نمایشگاه باز دید نموده بودند، در سال ۱۳۹۱ میزان تجارت ترکیه و افغانستان حدود ۲۹۷ ملیون دالر بوده که قسمت عمده آنرا واردات افغانستان از ترکیه تشکیل می دهد و از دو سال بدینسو میزان صادرات افغانستان به ترکیه ۳۰٪ افزایش یافته است که نشان دهنده تأثیرات دو نمایشگاه قبلی افغان - ترک میباشد. ■

در ابتدای این نمایشگاه محترم خان جان الکوژی معاون هیئت عامل اتاق تجارت و صنایع در رابطه به برگزاری این نمایشگاه گفت: هدف از تدویر این نمایشگاه ارتقای سطح روابط دوستی و تجاری بین دو کشور دوست، بازاریابی برای کالا های صادراتی افغانستان و ترکیه، آگاهی تاجران دو کشور از وضعیت بازار ها و شرایط سرمایه گذاری در دو کشور، مخصوصاً در افغانستان، ترغیب حکومت هر دو کشور در فراهم آوری زمینه مناسب سرمایه گذاری و همچنان ارائه کالا های صادراتی با کیفیت افغان - ترک از طریق این نمایشگاه به سایر بازار های منطقه و جهان میباشد.

وی افزود: ۵۷ شرکت در ۱۰۰ غرفه از هر دو کشور، محصولات و خدمات خود را در این نمایشگاه به نمایش گذاشته اند، علاوه ۵۰ تاجر و سرمایه گذار دیگر ترکیه نیز برای اشتراک در کنفرانس توصل تجاری که در حایشه این نمایشگاه در نظر گرفته شده است اشتراک خواهند کرد، شرکت ها و سرمایه گذاران ترک توسط کنفراسیون اتحادیه های تاجران و صنعت کاران ترکیه به این نمایشگاه معرفی شده اند که این امر نشان دهنده اهمیت این نمایشگاه می باشد.

بعداً محترم انوارالحق احدی وزیر تجارت و صنایع جمهوری اسلامی افغانستان پیرامون تاریخچه روابط تجاری افغان - ترک صحبت نموده گفت: ما در شرایط نهایت اساس

اطلاعیه د افغانستان بانک!

هموطنان گرامی!

در این اواخر بانکوتهای جعلی افغانی بالاخص بانکوتهای پنجصد افغانی و هزار افغانی به شکل از اشکال وارد بازار شده است، ازینرو لطفاً در حین داد و ستد و خرید و فروش به تفاوت های ذیل در میان بانکوتهای جعلی و اصلی توجه نمائید!

خصوصیت متفاوت کاغذ بانکوتها: بانکوتهای جدید اصلی دارای کاغذ درشت می باشد در حالیکه نوت های جعلی این خصوصیت را ندارد.

واتر مارک: در بانکوتهای جدید اصلی واتر مارک بطرف چپ قرار دارد و در مقابل روشنی آفتاب مقبره میرویس نیکه دیده می شود، در حالیکه در نوتهای جعلی مقبره میرویس نیکه به وضوح قابل دید نیست.

کیفیت چاپ: در بانکوتهای اصلی بعضی از نشانه های چاپ شده توسط انگلستان دست قابل لمس می باشد که این کیفیت در بانکوتهای جعلی وجود ندارد.

و، هرگاه بانکوتهای اصلی (۵۰۰ و ۱۰۰۰) افغانیگی در مقابل نور گرفته شود، فیته هلوگرافیک آن به سه رنگ (سبز، زرد و آبی) به نظر می رسد، در حالیکه این خصوصیت در بانکوتهای جعلی غیرشفاف و کمرنگ به نظر می رسد. ■

BanK

Da Afghanistan Bank, Publication
Issue 70 Sixth Year, April 2013

مطابق قانون باید تمام اجناس و خدمات به پول افغانی عرضه گردد.

د افغانی بانکونو په ساتلو کې جدي پاملرنه وکړئ، ځکه چې پر چاپ يې ډېرې پيسې لگول کېږي.